

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Bakalářská práce

**Čeští europoslanci v hlasovacích koalicích v Evropském
parlamentu**

Martin Polák

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Mezinárodní vztahy – teritoriální studia
Studijní obor Mezinárodní vztahy – britská a americká studia

Bakalářská práce
ČEŠTÍ EUROPOSLANCI V HLASOVACÍCH KOALICÍCH
V EVROPSKÉM PARLAMENTU
Martin Polák

Vedoucí práce:

PhDr. Mgr. Petr Jurek, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2020

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, červenec 2020

.....

Na tomto místě bych chtěl poděkovat vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Mgr. Petru Jurkovi, Ph.D. za jeho odbornou pomoc, cenné rady, trpělivost a čas, který mi při psaní práce věnoval. Dále bych rád poděkoval mé rodině a přátelům, kteří mě během studia podporovali.

Obsah

Seznam použitých zkratk.....	6
1 Úvod.....	7
2 Politické frakce v Evropském parlamentu a jejich význam.....	10
2.1 Politické frakce.....	10
2.1.1 Role politických frakcí.....	13
2.2 Volby do Evropského parlamentu.....	14
2.3 Formování koalic a spolupráce mezi europoslanci.....	16
3 Čeští europoslanci v hlasovacích koalicích.....	18
3.1 Hlasování o stavu demokracie v Rusku.....	19
3.2 Hlasování o kontrole nabývání a držení zbraní.....	22
3.3 Hlasování o nových antidumpingových pravidlech.....	25
3.4 Schválení „rozvodové“ brexitové dohody.....	30
3.5 Komparace jednotlivých hlasování.....	33
4 Rozbor případů nedisciplinovaného hlasování.....	35
4.1 Hlasování o zajištění funkčnosti postupu přerozdělování.....	36
4.2 Hlasování o Maďarsku.....	39
4.3 Sřet zájmů a ochrana rozpočtu EU v České republice.....	40
4.4 Schvalování evropského rozpočtu.....	44
5 Závěr.....	47
Seznam použité literatury a pramenů.....	50
Resumé.....	63
Přílohy.....	64

Seznam použitých zkratk

ČSSD	Česká strana sociálně demokratická
EHS	Evropské hospodářské společenství
EP	Evropský parlament
EU	Evropská unie
KDU-ČSL	Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová
KSČM	Komunistická strana Čech a Moravy
ODS	Občanská demokratická strana
SPD	Svoboda a přímá demokracie
SSO	Strana svobodných občanů
STAN	Starostové a nezávislí
VB	Spojené království Velké Británie a Severního Irska

1 Úvod

Ve své bakalářské práci se budu zabývat hlasovacími koalicemi v Evropském parlamentu a českými europoslanci v těchto hlasovacích koalicích. Budu zkoumat, jak prosazují své cíle v rámci pravomocí, které Evropský parlament má. Dále budu analyzovat, jak tito poslanci pracují v Evropském parlamentu v rámci jednotlivých frakcí, budu se zabývat tím, jak utváří koalice, a následně jak v rámci těchto koalic hlasují. Co se týče hlasování v Evropském parlamentu, jednotliví poslanci nejsou rozděleni do národních stran, ale sdružují se ve frakcích. Uvnitř frakcí se poslanci neseskupují dle národnosti, ale podle politické orientace (Blížkovský – Lacina – Strejček 2016: 98). Toto je tedy odlišnost od národních parlamentů – např. v českém parlamentu jsou poslanci rozděleni pouze do stran, kdežto v Evropském parlamentu jsou jednotlivé politické strany rozdělené ještě do jednotlivých frakcí, kterých je celkem devět. Na začátek je třeba uvést, že Česká republika se stala členem Evropské unie dne 1. května 2004, kdy přistoupila spolu s Estonskem, Lotyšskem, Litvou, Kypr, Maltou, Maďarskem, Slovinskem, Slovenskem a Polskem. Tehdy šlo o největší rozšíření v historii Evropské unie vůbec. Toto rozšíření mělo na vývoj a formování Evropské unie značný vliv.

Cílem této bakalářské práce je představit čtenáři hlasování v Evropském parlamentu. Budu sledovat období mezi lety 2014–2019 a v případě schvalování brexitové dohody i období po volbách roku 2019. Budu zkoumat skupinu českých europoslanců a jejich participování na hlasovacích koalicích, konkrétně budu sledovat jejich postoje a jejich vyjádření k hlasování. Na úvod je třeba uvést, co to jsou *aliance*, *koalice*, a jak se utváří. Tyto pojmy jsou pro moji práci stěžejní, jelikož se jedná o určitou formu spolupráce, která mezi danými europoslanci vždy vzniká. Termín *koalice* vyhraujeme spíše příležitostným dohodám stran, zatímco termín *aliance* především trvalým svazkům (Duverger 1973: 358). Aliancemi jsou vlastně politické frakce, které se utváří uvnitř Evropského parlamentu, a v rámci nichž všichni europoslanci hlasují. Problémem však je, že zde každý může sledovat svůj vlastní záměr (Drulák 1996: 88). Na vertikální ose můžeme rozlišovat především mezi parlamentními, volebními a vládními aliancemi. Parlamentní aliance jsou na poslanecké úrovni, volební aliance jsou na úrovni kandidátů a vládní aliance jsou na ministerské úrovni. Mohou se však vyskytovat zároveň, ale i samostatně (Duverger 1973: 358). Pro tuto práci bude stěžejní analýza parlamentních aliancí, jelikož ty se týkají poslanců – budu se zabývat konkrétně českými poslanci v Evropském parlamentu. Aliance vznikají v Evropském parlamentu vždy po volbách do Evropského parlamentu, každá strana se přidá do nějaké skupiny, a sice podle politické orientace, nikoliv podle národnosti.

Koalice označuje partnerství alespoň dvou hráčů, jimiž jsou nejčastěji politické strany, které získaly zastoupení v parlamentu. Racionálním požadavkem vytvoření takového vztahu – koalice, je, že toto spojení by mělo svým členům zajistit potřebnou legislativní většinu, která je nutná pro prosazení návrhů zákonů. Nemusí se přitom výlučně jednat jen o vlády, které jsou výsledkem povolebního jednání mezi politickými formacemi zastoupenými v parlamentu (Říchová 2006:

119). V této práci se bude jednat o hlasovací koalice, které se v Evropském parlamentu vytvářejí za účelem prosazení či zamítnutí daného návrhu. Budu tedy rozebírat, jak tyto hlasovací koalice vznikají, jak v nich figurují čeští europoslanci, a zároveň budu hodnotit jejich úspěšnost. Takovéto koalice v Evropském parlamentu dost často vznikají spontánně, nahodile, za účelem prosazení vlastních zájmů. Poslanci v Evropském parlamentu prakticky vždy vytváří hlasovací koalice za účelem zisku legislativní většiny.

Co se týče zdrojů, v této bakalářské práci budu pracovat převážně s internetovými zdroji. Primárně budu čerpat z internetových stránek Evropského parlamentu, jelikož zde je kompletní jmenovitý přehled hlasování, dále budu čerpat z internetových informačních webů jako jsou např. Euractiv, iDnes, iRozhlas apod. Pracovat budu mimo jiné i se sociálními sítěmi, budu zkoumat obsah příspěvků českých europoslanců na Twitteru, protože zde je dost často jejich bezprostřední reakce ihned po hlasování. Dále použiji i klasickou odbornou literaturu, a to zejména v první části, kde podám kompletní přehled politických frakcí v Evropském parlamentu, dále zde zmíním počet členů v jednotlivých frakcích a zastoupení českých politických stran ve frakcích. Vzhledem k tomu, že budu čerpat převážně ze stránek Evropského parlamentu, lze říci, že v práci použiji všeobecně více internetové zdroje. Dále jsem si dovolil emailem oslovit bývalého europoslance Pavla Teličku, jelikož byl českým eurokomisařem a europoslancem, dále vyjednával vstup České republiky do Evropské unie. Odpověď Pavla Teličky si tedy dovolím citovat, s čímž on sám souhlasí (Telička 2020). Následně jsem si ještě dovolil kontaktovat současného europoslance JUDr. Stanislava Polčáka, protože se jedná o člověka, který je již druhé funkční období poslancem Evropského parlamentu. Jeho pohled na danou problematiku je pro mě také důležitý (Polčák 2020). Vyjádření bývalého europoslance Pavla Teličky i současného europoslance Stanislava Polčáka tedy ve své práci použiji jako zdroje informací.

Z hlediska použitých metod bych tuto práci označil jako komparativní analýzu. *Komparace* je slovo latinského původu a znamená „srovnání“. Předmětem komparace mohou být jak metody, tak empirické výzkumy apod. Můžeme říci, že lze srovnávat cokoli, pokud nalezneme nějaká společná kritéria, jejichž prizmatem se lze dívat na srovnávané objekty. Srovnávat můžeme i pověstná jablka s hruškami, např. jako plody, které mají některé vlastnosti společné a některé naopak rozdílné (Šanderová 2005: 70–71). Ve své práci budu srovnávat jednotlivá hlasování, budu zkoumat jednotnost či rozdělenost českých europoslanců při těchto hlasování a také jejich disciplinovanost – tedy to, zda hlasují v souladu s postojem své hlasovací koalice, své politické frakce a své politické strany. Zdrojem informací budou stránky Evropského parlamentu, konkrétně zápisy z jednotlivých hlasování, a další internetové stránky. Budu provádět sběr dat, následně zkoumat průběh a výsledky jednotlivých hlasování a na závěr interpretovat výsledky těchto hlasování. První proměnnou bude tedy počet poslanců v jednotlivých hlasovacích koalicích, druhou proměnnou bude čas. V této práci tedy provedu strukturované pozorování, kde budu moci porovnat frekvenci těchto jevů (hlasování poslanců v koalicích). Cílem komparace je tedy

srovnání jednotlivých hlasování mezi sebou, kritériem této komparace jsou tabulky a data ze stránek Evropského parlamentu.

V první části představím všechny politické frakce v Evropském parlamentu, a dále se budu zabývat jejich významem. Historie těchto frakcí je také poměrně dlouhá, jelikož už v meziválečném období začaly vznikat federace politických stran z celého evropského kontinentu, na které pak navázaly frakce. V další části práce podám kompletní statistický přehled o hlasování jednotlivých českých europoslanců. Zde budu převážně vycházet z internetových stránek Evropského parlamentu¹. Na stránkách Evropského parlamentu jsou totiž uvedeny výsledky jmenovitého hlasování jednotlivých poslanců. Co se týče zkoumaného období, tak se zaměřím převážně na období let 2014–2019, pouze ve dvou případech se budu zabývat hlasováními, ke kterým došlo po volbách v květnu 2019. V období let 2014–2019 proběhla řada hlasování, ať už se týkala migrační krize a přerozdělování uprchlíků či sankčního řízení proti Maďarsku. Na začátku tohoto funkčního období Parlamentu se jednalo o hlasování o brexitu a schválení tzv. rozvodové dohody.

S daty budu pracovat tak, že u vybraných hlasování podám přehled toho, jak konkrétně čeští europoslanci hlasovali, a dále budu provádět analýzu tohoto hlasování – tedy zaměřím se na to, s kým konkrétně hlasovali, a jak hlasování dopadlo, zda úspěšně schválením návrhu či neúspěšně zamítnutím návrhu. V další části, která bude empirická, se budu věnovat konkrétním příkladům tzv. nedisciplinovaného hlasování a následnou reakcí české veřejnosti i české politické scény. Velmi důležité bylo právě hlasování v případě Maďarska a zahájení sankčního řízení vůči této zemi. K tomuto hlasování došlo v září roku 2018 (Sedláček 2018). V poslední části práce dojde ke zhodnocení toho, jak čeští europoslanci převážně v uplynulém volebním období pracovali v rámci politických frakcí, zhodnotím, jak hlasovali v klíčových záležitostech, a také, jak v rámci hlasovacích koalic mezi sebou spolupracovali. Faktem je, že na půdě Evropského parlamentu se promítá určitý systém hodnot, který daná skupina poslanců mezi sebou sdílí, ovšem způsob pojetí různých témat se liší právě v souvislosti s prostředím, proto některá témata mohou být vnímána jinak na úrovni Evropského parlamentu než na úrovni českého národního parlamentu.

¹ První přímé volby do Evropského parlamentu se konaly ve dnech 7. a 10. června 1979 (Evropský parlament 2020a).

2 Politické frakce v Evropském parlamentu a jejich význam

V této části mé bakalářské práce se již budu konkrétněji věnovat politickým frakcím a poslancům Evropského parlamentu. Po volbách do Evropského parlamentu utvářejí poslanci politické skupiny. Tyto skupiny sdružují poslance a poslankyně z různých členských států na základě jejich politické orientace. Skupiny mohou vznikat i později během funkčního období Evropského parlamentu a v současné době zde existuje sedm politických skupin. Aby mohla skupina formálně vzniknout, musí ji tvořit alespoň 23 poslanců zvolených nejméně v jedné čtvrtině členských států. Každý poslanec může být členem maximálně jedné politické skupiny. Vytvoření skupiny se pak oznamuje předsedovi Parlamentu formou prohlášení, v němž je uveden název skupiny, její členové a předsednictvo. Už samotným utvořením skupiny dávají poslanci najevo, k jakému politickému směru se hlásí. Pokud toto sami poslanci popírají, posuzuje Parlament, zda byla skupina skutečně utvořena v souladu s jednacím řádem (Evropský parlament 2020b).

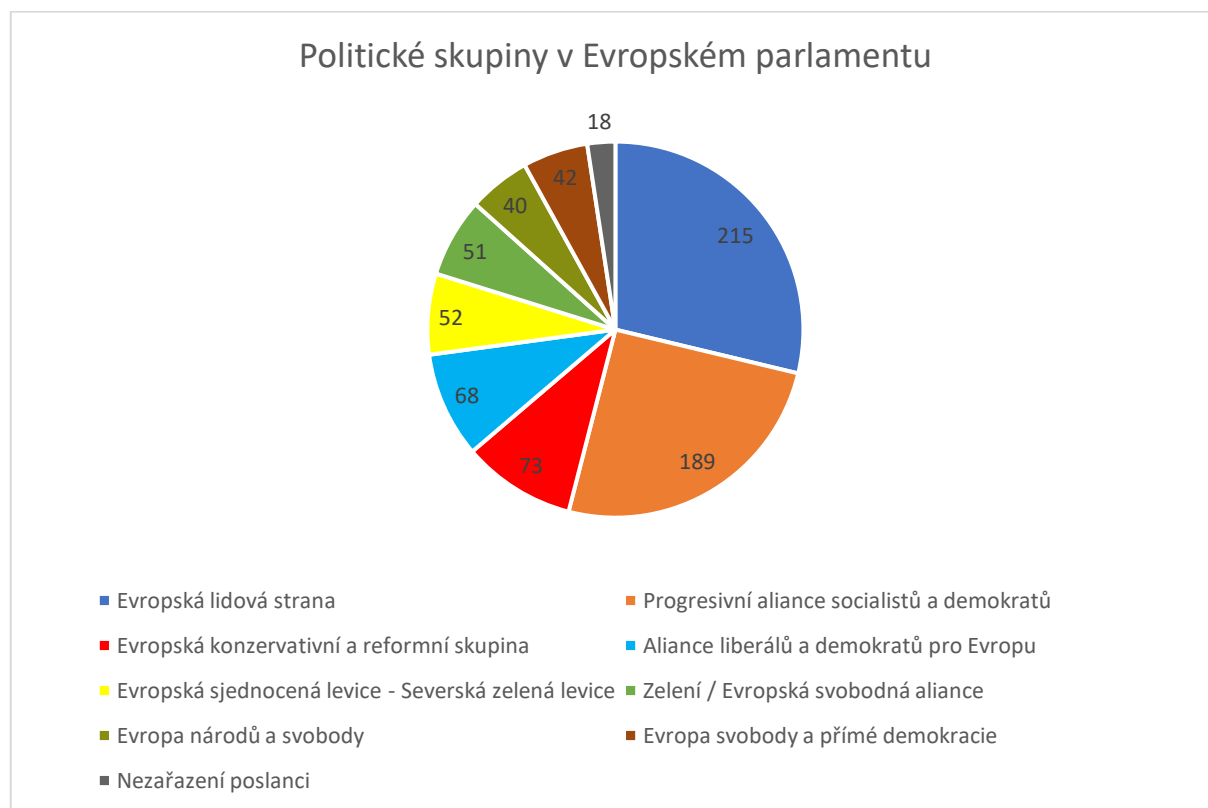
Dle článku 33 Jednacího řádu předseda rovněž oznamuje v Parlamentu rozpuštění politických skupin, přičemž právní účinek tohoto oznámení nastává dnem následujícím po dni, od kterého nejsou splněny podmínky pro existenci dané politické skupiny (Evropský parlament 2019a: 27). Politické skupiny mohou najímat zaměstnance a mají také k dispozici administrativní zázemí, které je financované z rozpočtu Parlamentu (Evropský parlament 2020b). Činnost politických skupin v Evropském parlamentu je tak vždy řízena Jednacím řádem, ne všichni poslanci však patří do nějaké skupiny – těm, kteří nejsou členy žádné skupiny, se říká „nezařazení poslanci“. Ovšem i tito poslanci mají určitá práva na základě pravidel stanovených předsednictvem Parlamentu. Nezařazení poslanci se jako všichni ostatní poslanci pravidelně účastní hlasování a hlasují o návrzích.

2.1 Politické frakce

Poslanci Evropského parlamentu často velmi úzce spolupracují s poslanci jednotlivých národních parlamentů, takto se děje v rámci politických stran a také ve specializovaných orgánech, jenž k tomuto účelu byly vytvořeny. Od roku 2009 definuje Smlouva o EU roli národních parlamentů v EU (Evropská unie 2018: 28). Frakcí je v současnosti celkem sedm, a sice to jsou: Evropská lidová strana (EPP), Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu (S&D), Obnova Evropy (Renew Europe), Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance, Identita a demokracie (ID), Evropští konzervativci a reformisté (ECR), Konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice (GUE/NGL), a nakonec zde ještě někteří poslanci fungují jako nezařazení (Evropský parlament 2019b). Složení konkrétních politických skupin v Evropském parlamentu má vliv na utváření hlasovacích koalic. Jednotlivé hlasovací koalice často vznikají v rámci jedné politické skupiny, ale také v rámci více politických skupin. Těchto politických skupin bylo v srpnu 2017 celkem devět, zasedalo zde celkem 748 poslanců, tři křesla nebyla obsazena (Evropská unie 2018: 29). Pracují zde se

složením z let 2014–2019, jelikož se budu zabývat hlasováními, která proběhla právě během tohoto funkčního období Evropského parlamentu.

Složení Evropského parlamentu mezi lety 2014–2019 zobrazuje následující graf:

Zdroj: Evropská unie 2018: 29

Z výše uvedeného grafu lze pozorovat, že nejsilnější skupinou v těchto letech byla Evropská lidová strana, naopak nejméně členů měla Evropa národů a svobody. Nezařazených poslanců bylo v srpnu 2017 celkem osmnáct. Evropská lidová strana tedy měla přinejmenším pětkrát více členů než Evropa národů a svobody. Rozdíly v počtech členů jsou tedy opravdu značné. Důležité je také však zmínit, jak byly české politické strany zastoupeny v Evropském parlamentu co do počtu mandátů – toto zobrazuje následující tabulka:

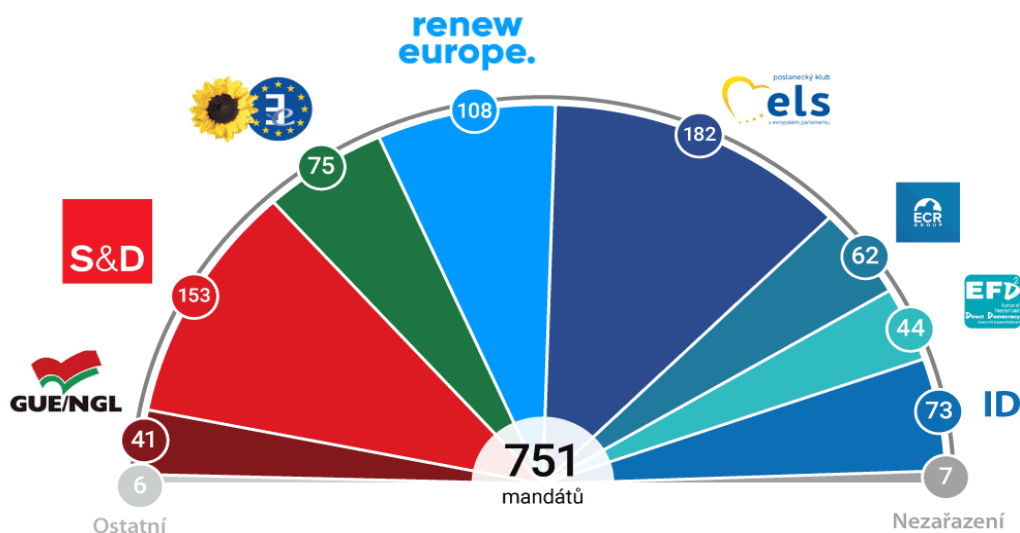
Strana	Počet poslanců
KDU-ČSL	3
ANO	4
TOP 09	3
ČSSD	4
ODS	2
STAN	1
KSČM	3
SSO	1
Celkem	21

Zdroj: Evropský parlament 2019c

V osmém volebním období bylo za Českou republiku do Evropského parlamentu zvoleno 21 poslanců a poslankyň. V nejpočetnější Skupině Evropské lidové strany byli poslanci za KDU-ČSL, TOP 09 a také za Starosty a nezávislé, do Skupiny progresivní aliance socialistů a demokratů šli poslanci za ČSSD, do skupiny Evropských konzervativců a reformistů zase šli poslanci za ODS. Za hnutí ANO byli jejich poslanci ve Skupině Aliance liberálů a demokratů pro Evropu, poslanci za KSČM šli do Skupiny konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice, a nakonec poslanec za Stranu svobodných občanů byl ve Skupině „Evropa Svobody a Přímé Demokracie“, takto tedy bylo rozděleno 21 europoslanců za Českou republiku v Evropských volbách (Evropský parlament 2019c). Poslanci mohou být členy pouze jedné politické frakce, mohou také vystupovat jako nezařazení. Tyto frakce můžeme považovat za obdobu poslaneckých klubů v České republice. Důležité je právě rozdělení dle politické příslušnosti – tedy poslanci ze středových stran (např. STAN) jdou vždy do jiné frakce, než kam jdou kupříkladu komunistické strany.

Ve své práci se však budu zabývat i hlasováním v současném funkčním období Evropského parlamentu, je tedy nutné zmínit to, jak vypadá složení Evropského parlamentu po volbách v roce 2019. Po těchto volbách Evropská lidová strana získala 182 poslanců, a tak se opět stala nejsilnější skupinou v Parlamentu. Progresivní aliance socialistů a demokratů opět skončila na druhém místě, tentokrát však se 153 poslanci. Aliance liberálů a demokratů pro Evropu si změnila jméno, v současnosti se jmenuje Obnovit Evropu. Tato skupina skončila na třetím místě se 108 poslanci, ze svého názvu vypustila přídavné jméno „liberální“ a jsou zde převážně zástupci Francie (Kaczyński 2019).

Celkové rozložení sil v Evropském parlamentu po volbách v roce 2019 znázorňuje následující graf:

Zdroj: Kačer – Klekner 2019

Vznikla také frakce s názvem „Identita a demokracie“ (ID)², která nahradila Evropu národů a svobody. Na toto volební období existuje pět prioritních oblastí: tou první je životní prostředí a změna klimatu; dále hospodářská, fiskální, obchodní politika; následně digitalizace; další oblastí je právní stát, hranice a migrace; poslední oblastí je Evropa ve světě (Kaczyński 2019). Z tohoto můžeme vypožorovat, že došlo k určitým změnám uvnitř Evropského parlamentu, zejména v tom, že některé skupiny se přejmenovaly, dále kupříkladu posílili Zelení a také nacionalisté.

Pokud se budeme bavit o nezařazených europoslancích, tak těch je v současnosti 29. Toto číslo však rozhodně nemusí být trvalé – faktem je, že politická skupina může vzniknout i někdy později v průběhu funkčního období Parlamentu, pokud splní kritéria týkající se velikosti a složení (Evropský parlament 2019b). Politické skupiny v Parlamentu hrají také zásadní roli, kupříkladu stanovují program jednání plenárních schůzí. Mají také vlastní kanceláře, zaměstnance či finanční prostředky pro svoji činnost. Svým složením nejsou konzistentní, kdykoli během funkčního období Parlamentu mohou vznikat nové politické frakce. Frakce si také již v minulosti uvědomily, že je dobré získávat menší a nevyhraněné strany.

Faktem však je, že i poslanci největších politických frakcí (Evropská lidová strana a Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu) již nezaujímají většinu křesel, potřebují tak pro prosazení svých zájmů podporu menších stran, zejména liberálů a zelených. Velký počet zvolených politických stran však navíc přispívá i k většímu ideologickému rozpětí a k menší soudržnosti v rámci politických skupin (Úřad vlády České republiky: 19).

2. 1. 1 Role politických frakcí

V následující části práce se budu věnovat podrobněji významu politických frakcí. Politické frakce hrají v Evropském parlamentu zásadní úlohu – navrhují totiž kandidáty na předsedu, místopředsedy a kvestory Evropského parlamentu, dále se podílejí na jmenování členů výborů, podvýborů a meziparlamentních delegací. Mohou však také předkládat doporučení Radě. Každá frakce má vlastní strukturu, kterou tvoří předseda či předsedové, předsednictvo, národní delegace a sekretariát (Kasáková – Weiss 2016: 8). Předsedové jednotlivých politických frakcí jsou také zastoupeni v rámci klíčového politického orgánu Evropského parlamentu, a tím je Konference předsedů. Zastoupen je zde i představitel nezařazených poslanců, ovšem bez práva hlasovat. Úkolem tohoto klíčového orgánu je schvalovat složení a pravomoci výborů a delegací, rozvrh Evropského parlamentu a pořad jednání plenárních zasedání (Kasáková – Weiss 2016: 9).

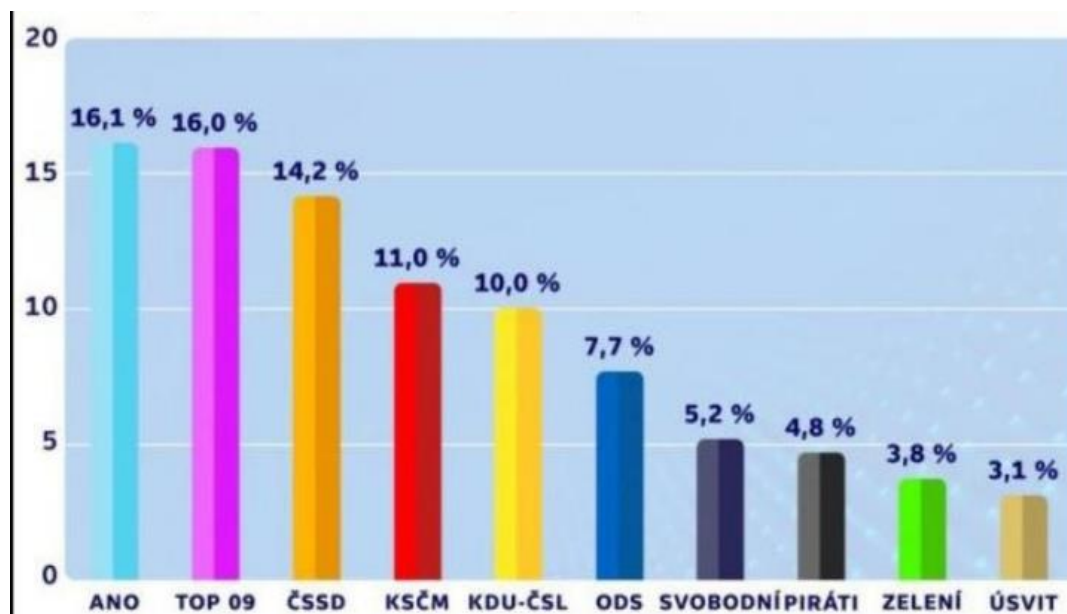
Frakce mají kontrolní mechanismy, které kontrolují účast a hlasovací chování členů frakce, i když mají omezené prostředky k sankcionování svých

² Jedná se o novou skupinu současného parlamentu, co do počtu poslanců je pátá ze sedmi. Mezi jejími členy jsou i dva poslanci za SPD (Evropský parlament 2019d).

členů. Členové frakcí se scházejí v Bruselu a během plenárních zasedání ve Štrasburku, aby přijali rozhodnutí o společném hlasování (Noury et al. 2002: 287). Politické frakce jsou tedy velmi důležité, jejich funkce je nezastupitelná. Jejich úloha je klíčová zejména v tom, že rozhodují, jakými záležitostmi se bude zabývat plénum Evropského parlamentu. Tím dojde k rozřazení návrhů, kdy o některých návrzích ani nebude příležitost hlasovat.

2.2 Volby do Evropského parlamentu

V této části práce se budu věnovat situaci v Evropském parlamentu po volbách v roce 2014. Prezident Miloš Zeman vyhlásil termín konání voleb na 23. až 24. května 2014. Česká republika v těchto volbách poprvé volila místo stávajících 22 už jen 21 europoslanců (Euractiv 2014). Sice by se mohlo zdát, že v důsledku ekonomické krize a krize eurozóny budou poslanci hlasovat více dle národního klíče, ale tento trend nebyl zaznamenán, spíše naopak. Poslanci ze zemí postižených ekonomickou krizí jsou sice aktivnější, hlasování však stále probíhá primárně dle jejich stranické příslušnosti (Kasáková – Šlosarčík et al. 2013: 137). Z toho můžeme usoudit, že ani ekonomická krize nebyla schopná změnit tento trend. Je to také důsledek toho, že se poslanci ve frakcích sdružují převážně právě podle jejich stranické příslušnosti. Výsledky voleb v roce 2014 představuje následující graf:

Zdroj: Česká televize 2014

Z výše uvedeného grafu lze vyčíst, že vítěznou stranou těchto evropských voleb se stalo hnutí ANO 2011, naopak velmi těsně se do Evropského parlamentu dostali Svobodní. Zbývající strany nepřekročily 5% uzavírací klauzuli – konkrétně se jednalo o Českou pirátskou stranu, Stranu zelených či Věci veřejné. Pozoruhodné ovšem také je, že v České republice byla v těchto volbách velmi nízká volební účast, pouhých 18,20 % voličů se dostavilo k volebním urnám (Volby.cz 2014). Nižší volební účast tehdy byla pouze na Slovensku, kde k volbám

dorazilo pouze 13,05 % voličů (viz příloha č. 1). Co se týče průměrné volební účasti v Evropské unii, tak ta v roce 2014 činila 42,61 % (Guryčová – Kočí 2019). Češi a Slováci jsou z hlediska volební účasti tedy hluboko pod celoevropským průměrem. Z tohoto můžeme vyzorovat jejich přístup k Evropské unii jako takové, kdy většina lidí se v těchto zemích o volby do Evropského parlamentu vůbec nezajímá.

O volbách do Evropského parlamentu v České republice tedy můžeme hovořit jako o volbách druhého řádu. Vznik teorie voleb druhého řádu má souvislost se zavedením principu přímé volby do Evropského parlamentu, který byl poprvé využit pro volby v roce 1979. *Reifův* a *Schmittův*³ článek z roku 1980 na základě první zkušenosti s novým typem volby představil základní předpoklady, které byly následně mnoha politiky využity a rozvinuty. Jako hlavní charakteristiky Reif a Schmitt zmiňují (1) nižší volební účast než v národních volbách / volbách prvního řádu, dále (2) čím odlišnější jsou pravidla pro volby do Evropského parlamentu od pravidel používaných pro volby do národních parlamentů, tím nižší je volební účast, a nakonec (3) je zde významnější volební kampaň, jelikož volby do Evropského parlamentu soutěží s dalšími domácími politickými tématy (Cabada 2010: 5). Voliči jsou tedy ve volbách druhého řádu významněji než ve volbách národních připraveni podpořit politickou stranu s programem, který se přibližuje jejich „ideální“ pozici, proto často ve volbách do Evropského parlamentu podporují menší politické strany (Cabada 2010: 7). Z tohoto vyplývá, že je velký rozdíl mezi volbami národními a volbami evropskými – evropské volby totiž pro většinu voličů nemají takový důležitý význam. Voliči také mají menší motivaci pro účast ve volbách do Evropského parlamentu.

V Česku sice ve volbách v roce 2014 zvítězilo hnutí ANO s 16,1 % hlasů, předvolební průzkumy mu však předvídaly překonání dvacetiprocentní hranice. Dalším problémem tehdy byla již zmiňovaná extrémně nízká účast ve volbách (Česká televize 2014). Volební výsledky jsou však důležité pro formování hlasovacích koalic v Evropském parlamentu, jelikož v případě europoslanců hraje důležitou roli jejich stranická příslušnost, a proto je nutné, aby strany měly dostatek poslanců k tomu, aby v Evropském parlamentu mohly prosazovat své zájmy. V případě, kdy vytvoří hlasovací koalici europoslanci z více silných stran, není pro ně obtížné prosadit to, co je jejich cílem.

³ Reif a Schmitt ve své práci rozlišili dva základní typy volebních institucí: tzv. volby prvního řádu, které poskytují voličům možnost rozhodnout, kdo bude v jejich zemi u moci, a tzv. volby druhého řádu, které jsou naopak méně důležité. Příkladem voleb druhého řádu jsou regionální volby, komunální volby a současně také volby do Evropského parlamentu (Bureš – Charvát et al. 2012: 216).

2. 3 Formování koalic a spolupráce mezi europoslanci

Pokud se zaměříme na formování koalic, je zde vyvinut jednorozměrný model prostorové politické soutěže s vnitřní stranickou formací. Je prokázáno, že v rovnováze existují pouze dvě strany, tyto strany navrhuji možnosti v krajních pozicích politického prostoru. Základním pravidlem je, že strany mají silné podněty ke sbližování svých navrhovaných politik. Dalším zásadním předpokladem je, že strana, která získá více než polovinu z celkového počtu hlasů, má pravomoc provádět oznámenou politiku. Někteří autoři tento předpoklad však zpochybnili. Alesina a Rosenthal rozvinuli model politické prostorové soutěže s charakteristickým rysem, že implementovaná politika je výsledkem kompromisu mezi prezidentem a Kongresem v americkém prostředí. Přestože většina jejich prací se soustředí na americký systém, též tvrdí, že výsledek politické soutěže v parlamentních zemích lze obecně považovat za kompromis mezi různými politickými silami (Gerber – Ortuno-Ortin 1998: 445–446). Základem tvorby koalic je tedy vždy kompromis, což platí i při formování koalic v Evropském parlamentu, kde nejdůležitějším úkolem je najít společné styčné body, na kterých následně mohou stavět. Strany sice mají tendence ke sbližování svých politik, ale i implementace dané politiky je výsledkem nějakého všeobecného konsenzu. Lze vycházet z předpokladu, že každý musí alespoň trochu slevit ze svých nároků a začít hledat cestu ke kompromisu s druhou stranou.

Následně se již budu věnovat vyjádření JUDr. Pavla Teličky, jelikož jeho odpověď je velmi srozumitelná. Jak píše ve svém emailu ze dne 13. dubna 2020, většina frakcí se snaží vystupovat jednotně, přesto je méně časté, aby všichni poslanci z jedné frakce hlasovali stejně (Telička 2020). Toto se v poslední době např. týká liberální frakce Renew Europe, která zahrnuje také hnutí ANO 2011. Tato frakce sice posílila, ale zároveň se rozdělila (Plevák 2020). Toto potvrzuje vyjádření JUDr. Pavla Teličky – nestává se, že by byli poslanci v rámci jedné frakce jednotní ve svém postoji. Při hlasování hrají důležitou roli osobní postoje europoslanců, a proto jde často stranou jejich příslušnost k určité frakci.

JUDr. Stanislav Polčák ve svém vyjádření píše, že hlasovací koalice vznikají na základě sledování stejných nebo podobných cílů jednotlivými frakcemi, které jsou následně schopné se dohodnout a využít nabízený potenciál. Dohoda se dle jeho slov dá najít relativně úspěšně, pokud se nepřekročí tzv. červená linie. Vše se odehrává při vyjednávání mezi poradci a poslanci, výjimkou jsou pouze postoje k zásadním tématům, na kterých se utváří identita frakce, např. životní prostředí u Zelených nebo socialisté a jejich ideje (Polčák 2020). Někdy skutečně některé strany v Evropském parlamentu nejsou schopny překročit tzv. červenou linii, toto se stalo v roce 2019 po volbách do Evropského parlamentu, kdy strana Marine Le Pen Národní sdružení a její spojenci čelili protestu ze strany ostatních frakcí Evropského parlamentu. Tyto strany odmítaly, aby se francouzská krajně pravicová strana Národní sdružení účastnila procesu, který rozhodne o budoucích klíčových postech v europarlamentu (Barbière 2019). Z tohoto je patrné, že červené linie jsou někdy skutečně nepřekročitelné, v tomto případě

došlo dokonce k tomu, že některé strany se snažily zabránit ostatním podílet se na moci v Evropském parlamentu.

Faktem je, že mezi sebou spolupracují ti poslanci Evropského parlamentu, kteří mají nějaký společný zájem. V rámci Evropské unie je takovým příkladem Visegrádská skupina zemí (V4). Jde o neformální uskupení čtyř zemí střední Evropy – České republiky, Slovenska, Maďarska a Polska. Jedná se o státy, které se hlásí ke stejným hodnotám, mají společnou historii, kulturu a také geografické postavení (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 2020). Tyto země sdílí stejný postoj zejména v otázce migrační krize a přerozdělování uprchlíků. Slovensko společně s Maďarskem dokonce napadlo u Evropského soudního dvoru unijní systém přerozdělování žadatelů o azyl z Itálie a Řecka podle kvót. Program předpokládal, že ostatní státy Evropské unie si podle kvótového systému mezi sebe přerozdělí 120 tisíc uprchlíků. Proti tehdy hlasovali jen ministři vnitra Slovenska, Maďarska, České republiky a Rumunska (iDnes.cz 2017). Zde můžeme pozorovat spolupráci čtyř postkomunistických zemí, které mají dlouhodobě společný cíl – zamítnutí uprchlických kvót a veškerých dalších návrhů na přerozdělování migrantů. Na tomto příkladu můžeme pozorovat jejich společný postoj a spolupráci.

3 Čeští europoslanci v hlasovacích koalicích

V této části mé bakalářské práce se budu věnovat komparativní analýze. Budu sbírat data ze stránek Evropského parlamentu, která následně budu analyzovat. Věnovat se budu převážně zápisům z jednotlivých hlasování, jelikož je v těchto dokumentech uveden jmenovitý seznam toho, jak který poslanec hlasoval, následně budu komparovat mezi sebou jednotlivá hlasování. Dojde také ke zkoumání hlasování europoslanců dle frakcí a politických stran. Dále dojde ke zkoumání textů a tabulek s výsledky jednotlivých hlasování. Budu zkoumat zejména frekvenci výskytu jednotlivých hlasování, budu se tedy věnovat jednotlivým výsledkům hlasování v Evropském parlamentu s ohledem na to, jak jednotliví poslanci hlasovali.

Pokud se zaměříme na jednání ohledně daných zpráv, tak plenárnímu zasedání předsedá předseda Evropského parlamentu, jemuž je v této úloze nápomocno čtrnáct místopředsedů. Předseda Evropského parlamentu zahajuje jednání, a to buď formou projevu nebo či vzdáním holdu – toto se odvíjí podle potřeb aktuální situace. Během zasedání dále předseda uděluje slovo poslancům a dohlíží na řádný průběh rozprav. Rovněž také řídí hlasování, předkládá poslancům pozměňovací návrhy a legislativní usnesení k dalšímu hlasování a konstatuje, zda většina byla pro či proti. 705 europoslanců je v současnosti rozděleno do 7 politických skupin, které reprezentují jednotlivé politické směry, někteří europoslanci však nepatří do žádné politické skupiny a považují se tudíž za nezařazené (Evropský parlament 2020c).

Výbor jmenuje z členů nebo stálých náhradníků zpravodaje k návrhu právně závazného aktu, pokud se nepoužije zjednodušený postup. Zpráva výboru obsahuje: (a) případné pozměňovací návrhy doplněné stručným odůvodněním, za které je odpovědný jejich autor a o němž se nehlasuje, (b) návrh legislativního usnesení, (c) případné vysvětlující prohlášení, které v nutných případech také obsahuje finanční výkaz o finančním dopadu zprávy a o její slučitelnosti s víceletým finančním rámcem, a nakonec (d) odkaz na posouzení dopadu provedené Parlamentem, je-li k dispozici (Evropský parlament 2019e). Dle vyjádření (emailu) JUDr. Pavla Teličky ze dne 13. dubna 2020 se poslanci dokáží shodnout na textu návrhu, ale to neznamená, že na plénu nebo ve výboru budou všichni poslanci hlasovat stejně. Toto je dle jeho vyjádření dáno tím, že některé frakce jsou do jisté míry účelově „slepené“, a nejsou tedy skutečně politicky sladěnými frakcemi (Telička 2020). Větší a dlouhodobě existující frakce sice postupují poměrně jednotně, přesto jsou vnitřně názorově silně rozdělené. Z toho vyplývá fakt, že jedna frakce neznamená jeden hlas a jeden názor.

V zájmu dosažení dohody mohou Rada Evropské unie, Evropský parlament a Evropská komise uspořádat neformální meziinstitucionální zasedání, tzv. trialogy. Těchto zasedání se účastní zástupci Parlamentu, Rady a Komise. Co se týče obsahu trialogů, tak nejsou stanovena žádná přesná pravidla, může se tedy jednat o odborné diskuse, ale stejně tak o politická jednání za účasti ministrů a komisařů. Výsledná dohoda je však neformální a každá z institucí ji ještě musí schválit v souladu se svým jednacím řádem (Rada Evropské unie 2020). Dle

vyjádření Vitora Teixeiry z Transparency International EU⁴ jsou však trialogy tzv. black box. Teixeira tvrdí, že nelze vědět, jak země dospěla k pozici, kterou zastává. Dále dle něj nikdo neví, kteří lobbisté se sešli se stálými zástupci, a jak se věci změnilly (Keating 2017). Trialogy tedy nejsou něčím, co by se setkávalo pouze s kladnou odezvou. Byť je tato dohoda vždy neformální, objevují se zde kritici tohoto procesu.

3.1 Hlasování o stavu demokracie v Rusku

V následujících řádcích se budu věnovat hlasování, ke kterému došlo dne 12. března roku 2015. Toto hlasování se týkalo stavu demokracie v Ruské federaci. Tímto hlasováním se zabývám z důvodu, že Ruská federace je výrazným hráčem v evropské, respektive světové politice, dále se jedná o bezprostředního souseda Evropské unie, ale také se jedná i o významného obchodního partnera Evropské unie⁵. Z těchto důvodů považuji toto hlasování za důležité. Většina frakcí v Evropském parlamentu jednoznačně podpořila tuto rezoluci a hlasovala tedy pro její přijetí. Výjimkou byli nezařazení poslanci, kteří převážně hlasovali proti přijetí rezoluce, a dále z Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice se zhruba polovina poslanců zdržela hlasování. Poslanci však postoje svých frakcí převážně respektovali (Evropský parlament 2015a).

Následující hlasování zajisté ovlivnilo vztahy Ruské federace a Evropské unie, byť se jednalo pouze o rezoluci. K hlasování došlo 2 týdny po události, která se v Moskvě stala dne 27. února 2015. Tehdy byl totiž zavražděn na rušném mostě kousek od Kremlu opoziční politik Boris Němcov. Jednalo se o ostrého kritika současného ruského prezidenta Vladimira Putina (Milenkovičová 2020). Návrh usnesení tehdy předložili i někteří čeští europoslanci, konkrétně se jedná o Jiřího Pospíšila, Pavla Svobodu, Jaromíra Štětinu, Ditu Charanzovou, Ludka Niedermayera, Martinu Dlabajovou či Michaelu Šojdrovou (Evropský parlament 2015b). Tento návrh byl přijat, většina poslanců Evropského parlamentu hlasovala pro jeho přijetí – konkrétně 568 poslanců, proti hlasovalo jen 38 poslanců a pouhých 34 se zdrželo hlasování (Evropský parlament 2015c). Pokud se budeme podrobněji věnovat hlasování podle politických stran, zjistíme, že proti hlasovali především poslanci za Komunistickou stranu Čech a Moravy.

⁴ Transparency International EU je součástí celosvětového protikorupčního hnutí Transparency International, které zahrnuje přes 100 zemí po celém světě (Whistleblowing International Network 2020).

⁵ Pro Rusko Evropská unie představuje téměř jednu pětinu obchodu (Euroskop 2018).

Většina českých poslanců však hlasovala pro přijetí tohoto návrhu. Jmenovitý seznam hlasování představuje následující tabulka:

Hlasování o stavu demokracie v Rusku

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	Zdržel se
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	Zdržela se
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Petr Mach (SSO / EFDD)	Nepřítomen
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	PRO
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	Nepřítomen
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	Nepřítomen
Miloslav Ransdorf (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PRO
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2015a: 10–11

Z tabulky jasně vyplývá, že většina přítomných členů hlasovala pro přijetí tohoto návrhu. Takto hlasovali všichni europoslanci za ANO, KDU-ČSL, ODS, TOP 09, STAN a jeden europoslanec za ČSSD. Ostatní europoslanci za tuto stranu se hlasování zdrželi nebo nebyli přítomni. Proti přijetí textu hlasovali pouze europoslanci za KSČM (Evropský parlament 2015a: 10–11). Europoslanci za KSČM tedy hlasovali jinak, než hlasovala většina jejich kolegů ze skupiny Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice. Tito poslanci tedy nehlasovali v souladu se svou frakcí v Evropském parlamentu, ale na druhou stranu hlasovali v souladu se stanoviskem své politické strany.

Proti navrženému usnesení hlasovala Kateřina Konečná za KSČM (Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice). Ta se vůči návrhu značně kriticky ohradila. Ve svém písemném vyjádření kritizuje, že jde o připodobnění této vraždy k případu blogera Alexeje Navalného či vraždě spisovatelky a novinářky Anny Politkovské. Dle jejího vyjádření se jedná o tři případy, které jsou na sobě nezávislé. Dále Evropskému parlamentu dle slov Kateřiny Konečné nepřísluší hodnotit stav demokracie v Rusku, proto se rozhodla nepřispívat

k rusofobii na území Evropské unie a hlasovala proti tomuto usnesení, jelikož Rusko nadále považuje za důležitého partnera Evropské unie (Evropský parlament 2015d).

Obdobně se vyjádřil europoslanec Jan Keller (Progresivní aliance socialistů a demokratů). Ten se vyjádřil následovně: „Hlasoval jsem proti navrženému usnesení, neboť má, podle mého názoru, výrazně manipulativní charakter. Konstatování o zavraždění Borise Němcova je zapracováno do kontextu často diskutovaných ať již reálných anebo hypotetických nedostatků a provinění současného Ruska. Tím se vytváří dojem, že také úkladná vražda opozičního politika je dílem tohoto režimu. Vražda však dosud nebyla vyšetřena a orgány činné v šetření pracují s mnoha verzemi motivu pachatelů. Odmitám se podílet na vynášení soudů nad někým ještě dříve, než mu bude prokázána vina. Takový přístup považuji za morálně pochybný a politicky nezodpovědný“ (Evropský parlament 2015d). Faktem je, že se Jan Keller zdržel hlasování, tím však také dal najevo svůj postoj. Tento poslanec se nechtěl k dané věci příliš vyjadřovat, dokud nebude v Rusku nalezen pachatel činu, kterému by byla prokázána vina.

Pavel Telička (Aliance liberálů a demokratů pro Evropu) naopak hlasoval pro přijetí tohoto návrhu, a písemně se vyjádřil ve smyslu, že cesta, kterou Rusko jde, není cesta demokratická. Tato cesta se dle jeho slov nevyznačuje úctou k opozici, právnímu státu a nezávislosti k soudnictví. Proto tento poslanec hlasoval pro usnesení vyzývající ruské orgány, aby zastavily veškerý nátlak, represe a zastrašování (politické i soudní) opozičních politiků, zástupců občanské společnosti a nezávislých sdělovacích prostředků. Dále pro toto usnesení hlasoval z důvodu, aby odsoudil vraždu Borise Němcova (Evropský parlament 2015d). Pavel Telička ve svém prohlášení poměrně ostře kritizuje ruský režim, zejména z důvodu, že zde není nezávislé soudnictví a dochází k zastrašování opozičních politiků.

Petr Ježek (Aliance liberálů a demokratů pro Evropu) se poté písemně vyjádřil, že podporoval toto usnesení, jelikož ruské orgány by měly dodržovat své mezinárodní závazky v oblasti dodržování lidských práv. Provedení nezávislého vyšetřování vraždy vůdce opozice Němcova je dle něj naprosto zásadní z důvodu, aby byly nalezeny a potrestány osoby odpovědné za tento čin (Evropský parlament 2015d). Petr Ježek tedy ve svém komentáři kategoricky odsoudil vraždu ruského opozičního politika Borise Němcova a dal najevo svůj postoj, že doufá v dopadení a potrestání vraha tohoto ruského politika.

Dále je zajímavé se podívat na vyjádření zahraničních poslanců z frakce Aliance liberálů a demokratů pro Evropu. Z této frakce se obdobně jako Pavel Telička vyjádřila také rumunská poslankyně Norica Nicolai⁶. Ta též hlasovala pro přijetí této rezoluce, chtěla tím ukázat, že Evropský parlament podporuje právo ruského lidu na svobodu, dodržování jejích práv a práv na život důležitých osobností bez toho, aniž by byly zavražděny. Dle jejího vyjádření je velmi důležité, aby se ukázala pravda o vraždě politika Borise Němcova, a aby jeho vrazi byli

⁶ Tato europoslankyně byla od listopadu 2014 do července 2019 místopředsedkyní Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (Evropský parlament 2020d).

postavení před soud (Evropský parlament 2015d). Toto ukazuje na fakt, že poslanci v jednotlivých frakcích mezi sebou často mají shodné názory a postoje, přičemž národnost zde nehraje příliš velkou roli. Zde můžeme vidět, že český poslanec Pavel Telička hlasoval stejně jako rumunská poslankyně Norica Nicolai, jejich písemné vyjádření k hlasování je taktéž podobné. Právě takto vznikají v Evropském parlamentu hlasovací koalice – poslanci se sdružují podle stejných postojů, a v tomto případě národnost daného poslance nehraje roli.

Takto tedy čeští europoslanci participovali na hlasovacích koalicích v případě hlasování o stavu demokracie v Rusku. Čeští europoslanci z Aliance liberálů a demokratů pro Evropu hlasovali stejně jako např. jejich litevský kolega Antanas Guoga⁷, chorvatský poslanec Jozo Radoš⁸, dále se stejně vyjádřil belgický poslanec Guy Verhofstadt⁹ či švédská poslankyně Marit Paulsen¹⁰ (všichni taktéž z Aliance liberálů a demokratů pro Evropu). Nejvíce europoslanců však pro tuto rezoluci hlasovalo z Evropské lidové strany a z Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu (Evropský parlament 2015a: 10). Z tohoto můžeme vyčíst, že hlasovací koalice v Evropském parlamentu vznikají napříč zeměmi – tedy je běžné, že společně hlasují poslanci z České republiky a poslanci z Litvy, Chorvatska, Belgie či Švédska. Dále je však běžná spolupráce mezi jednotlivými frakcemi – v tomto případě vytvořili hlasovací koalici europoslanci ze všech frakcí kromě nezařazených poslanců a Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice. Nejsilnějšími frakcemi v případě tohoto hlasování byly Skupina Evropské lidové strany a Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu. Tato spolupráce mezi jednotlivými politickými stranami a mezi politickými frakcemi je velmi důležitá. Takto mají vždy mnohem větší šanci získat většinu v Evropském parlamentu a dosáhnout společně svých cílů.

3. 2 Hlasování o kontrole nabývání a držení zbraní

V následujícím textu se budu věnovat hlasování o kontrole nabývání a držení zbraní, ke kterému došlo dne 14. března 2017. Tehdy Evropský parlament schválil novou směrnici o kontrole nabývání a držení zbraní. Toto hlasování považuji za důležité, jelikož tato směrnice byla představována jako jedna z možností v boji proti terorismu, což je zajisté aktuální téma. Přijatá verze směrnice byla jakýmsi kompromisem mezi přísným návrhem Komise a snahou europoslanců snížit její dopady na majitele legálně držných zbraní. Čeští europoslanci však nebyli příliš spokojeni ani s upraveným zněním, a tak došlo k tomu, že připravili několik dalších pozměňovacích návrhů. Dita Charanzová měla pozměňovacích návrhů dokonce čtyřicet, Tomáš Zdechovský jich měl osm. Většina poslanců v Parlamentu však nechtěla hlasovat o těchto návrzích, takže nakonec byla přijata verze směrnice, na které se dohodl výbor pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů

⁷ Člen Liberálního hnutí Litevské republiky, později člen strany Nezávislých (Evropský parlament 2020e).

⁸ Člen Chorvatské lidové strany – liberální demokraté, nyní člen strany Občansko-liberální aliance (Evropský parlament 2020f).

⁹ Členem belgické strany s názvem Otevření vlnám liberálů a demokraté (Evropský parlament 2020g).

¹⁰ Členkou švédské Liberální lidové strany (Evropský parlament 2020h).

(Roklen24 2017). K hlasování o návrhu na zamítnutí návrhu Komise však nakonec došlo, ačkoli nezískal potřebnou většinu, a proto byla přijata kompromisní verze směrnice. Pro návrh na zamítnutí návrhu Komise hlasovala pochopitelně Dita Charanzová, dále Martina Dlabajová, Pavel Telička a Petr Ježek (všichni za hnutí ANO).

Za ostatní strany však stejně s nimi hlasovali také ostatní poslanci – konkrétně Jaromír Kohlíček za KSČM, za tuto stranu dále takto hlasovala Kateřina Konečná i Jiří Maštálka. Stejně ale hlasovali i europoslanci za ODS, tedy Jan Zahradil a Evžen Tošenovský (Evropský parlament 2017a: 11). Tímto ale výčet českých europoslanců, kteří hlasovali pro zamítnutí návrhu, nekončí. Pro zamítnutí návrhu hlasovali i poslanci za TOP 09 a STAN.

Jmenovitý seznam hlasování je uveden v následující tabulce:

Hlasování o kontrole nabývání a držení zbraní (návrh na zamítnutí návrhu)

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	PRO
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	PRO
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PRO
Petr Mach (SSO / EFDD)	PRO
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	PRO
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PROTI
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	PRO
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	PRO
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	PRO
Jaromír Kohlíček (KSČM / GUE/NGL)	PRO
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PRO
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2017a: 11

Z tohoto můžeme vyzorovat, že hlasovací koalici v tomto případě vytvořili poslanci za KSČM, ČSSD, TOP 09 (kromě Luděka Niedermayera) a STAN, KDU-ČSL, ODS a ANO. Jedná se o nahodilé vytvoření této koalice. Na domácí scéně spolu tyto strany často nespolupracují, na úrovni Evropského parlamentu však v březnu roku 2017 měly společný zájem – zamítnout návrh Evropské komise, který se jim zdál příliš přísný vůči majitelům zbraní. Pokud se zaměříme na to, jaké frakce v Evropském parlamentu společně vytvořily hlasovací koalici, tak stejně

jako v předchozím případě byli nejsilnější hlasovací skupinou lidovci a socialisté (Evropský parlament 2017a: 11). Pokud se zaměříme na postoje frakcí v Evropském parlamentu, tak ty byly v této otázce značně rozdělené a nejednotné, přesto většina frakcí byla pro zamítnutí tohoto pozměňovacího návrhu, k čemuž nakonec došlo a pozměňovací návrh byl zamítnut. Konkrétní výsledky hlasování představuje tabulka v příloze č. 2.

Všichni europoslanci hlasovali pro přijetí pozměňovacího návrhu, pouze Luděk Niedermayer se zdržel hlasování. Tento svůj postoj zdůvodnil na svých webových stránkách. Luděk Niedermayer ve svém vyjádření píše, že se zdržel hlasování proto, protože nepřivítal způsob, kterým byla směrnice hlasována. Parlament mohl udělat výjimku ze svých legislativních pravidel a mohl umožnit poslancům, kteří věřili, že dohoda by se měla upravit pozměňovacími návrhy i za cenu, že se dohoda s ministry otevře, o těchto pozměňovacích návrzích hlasovat (Luděk Niedermayer 2017). Dle Luděka Niedermayera byli čeští europoslanci proti směrnici z důvodu, že v České republice vznikla za pomoci nepřesných informací atmosféra velmi silně zaměřená proti směrnici, která část politické garnitury ovlivnila. Druhou věcí dle Luděka Niedermayera je fakt, že u nás je enormně silný tlak lobbistických skupin, které v České republice uspěly více než v ostatních zemích. Mezi tyto lobbistické skupiny dle něj patří držitelé zbraní, kteří jsou ve všech zemích velmi dobře organizovaní a jejichž vliv v té diskusi byl obrovský (Luděk Niedermayer 2017). Luděk Niedermayer tedy nehlasoval v souladu s postojem své hlasovací koalice, stejně tak ale nehlasoval ani v souladu s postojem své politické frakce a politické strany. Z tohoto důvodu jsem se rozhodl podrobněji analyzovat jeho prohlášení, jelikož byla na Luděka Niedermayera kvůli jeho postoji zaměřena zvláštní pozornost.

Tato spolupráce českých poslanců své ovoce nepřinesla – návrh na zamítnutí návrhu Komise byl totiž zamítnut. Velké množství českých europoslanců evropskou směrnicí týkající se zbraní neslo poměrně nelibě. Následně tedy rozeberu vybrané příspěvky europoslanců na stránkách Evropského parlamentu a na sociální síti Twitter. Michaela Šojdrová se vyjádřila následovně: „Pane předsedající, já jsem hlasovala proti přijetí této směrnice, protože se obávám nejistoty při aplikaci a tedy zásadního znepokojení legálních držitelů. Především považuji za chybu, že nebylo možné hlasovat o konkrétních pozměňovacích návrzích, které jsme předložili a kterými jsme chtěli tuto směrnici ještě napravit. Považuji za nepřijatelnou kriminalizaci držení zásobníků nad 20, respektive 10 nábojů. [...]. Myslím, že zde není důvod k nějaké hysterii, protože stávající držitelé si zbraně budou moci ponechat. To, čeho se obávám, je spíše nejistota při aplikaci a zbytečně kompromitující původní návrh boje proti terorismu“ (Evropský parlament 2017c). Dita Charanzová byla ve svém příspěvku na sociální síti Twitter poněkud stručnější – vyjádřila se následovně: „Překvapení se bohužel nekonalo. Směrnice o zbraních přijata“ (Twitter 2017a). Pod tímto příspěvkem se objevují komentáře, kde lidé děkují Dítě Charanzové za její pokus s pozměňovacími návrhy, někteří v komentářích kritizují Evropskou unii. Všeobecně lze říci, že lidé děkovali Dítě Charanzové za podporu.

Tomáš Zdechovský (za KDU-ČSL) také hlasoval proti směrnici o omezení užívání zbraní. Tento krok vysvětluje tím, protože je dle něj plná chyb a je úsměvná nejen pro odborníky, ale i pro širokou veřejnost. Podle názoru Tomáše Zdechovského není vhodné spojovat směrnici o zbraních s bojem proti terorismu, naopak je podle něj třeba tyto dvě věci odlišit a s terorismem bojovat samostatně. Tomáš Zdechovský se vyjadřuje dokonce tak, že mu u této směrnice chybí logika, a časem nám toto rozhodnutí bude připadat dokonce jako nesmyslné, až se za ním jednou ohlédneme (Evropský parlament 2017c). Můžeme konstatovat, že pohled europoslance Zdechovského na tuto dohodu byl velmi skeptický, stejně jako pohled Stanislava Polčáka¹¹ za STAN. Ten označil původní návrh Komise za „katastrofální“, přijatý návrh je dle něho o něco lepší. Hlasoval však proti němu, jelikož vylepšení nejsou dostatečná k tomu, aby tento návrh mohl podpořit.

Dále ve svém prohlášení odsuzuje, jakým způsobem návrh zasahuje legální držitele zbraní. Europoslanec Polčák se domnívá, že pokud se tito lidé nepodílejí na terorismu, tak jejich vliv na kriminalitu je naprosto minimální. Následně se vyjadřuje, že je třeba řešit terorismus, což se vůbec nestalo (Evropský parlament 2017c). Ve svých vyjádřeních se oba poslanci tedy poměrně shodují – Stanislav Polčák zdůrazňuje, že tato směrnice nemá žádný vliv na odstranění terorismu, Tomáš Zdechovský tvrdí to samé a navíc zdůrazňuje, že je třeba terorismus řešit samostatně. Faktem je, že držení zbraní v České republice se zpřísnilo, důvodem přijetí směrnice bylo zejména to, že Evropská unie reagovala na teroristické útoky, které se staly v Paříži. Problémem zde však je, že tato směrnice postihuje i držitele legálních zbraní. Pokud se podíváme na hlasování v rámci jednotlivých koalic, tak např. v rámci Aliance liberálů a demokratů hlasovala s českými europoslanci finská europoslankyně Anneli Jäätteenmäki či finský poslanec Paavo Väyrynen. V rámci Evropské lidové strany hlasovala stejně jako čeští poslanci slovenská poslankyně Anna Záborská či slovenský poslanec Miroslav Mikolášik (Evropský parlament 2017a: 11). Můžeme říci, že tito finští a slovenští poslanci jsou v tomto případě spojenci českých poslanců a mají společný zájem. Tímto způsobem opět došlo k mezinárodní spolupráci poslanců v rámci Evropského parlamentu, byť tentokrát tato spolupráce nebyla úspěšná. Hlasovací koalici v tomto případě vytvořili čeští europoslanci ze všech politických stran.

3.3 Hlasování o nových antidumpingových pravidlech

V této podkapitole se budu zabývat hlasováním o nových antidumpingových pravidlech k ochraně průmyslu a pracovních míst v Evropské unii. K tomuto hlasování došlo ve středu 15. listopadu 2017. Toto nařízení považují za důležité, jelikož cílem tohoto nařízení bylo zvýšit ochranu pracovních míst a podniků v Evropské unii před nespravedlivě levným dovozem ze třetích zemí, které citelnými hospodářskými zásahy zvyšují konkurenceschopnost vlastních firem

¹¹ JUDr. Stanislav Polčák byl od května 2010 do srpna 2013 poslancem Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, dále byl členem Ústavně právního výboru a Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj (Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky 2020). Stanislav Polčák má tedy za sebou dlouholetou praxi a zkušenosti v rámci českého parlamentu, ale i v rámci europarlamentu.

(Evropský parlament 2017d). Dumping je prodej zboží k vývozu za cenu nižší, než je cena dostupná na místním trhu (Reitzes 1993: 745). Antidumpingová opatření mají podobu přijetí antidumpingového cla, které může být v Evropské unii uvaleno pouze v případě, že byly splněny tři podmínky: (1) byl zjištěn výskyt dumpingu, (2) vlivem dumpingu byla způsobena materiální újma unijnímu průmyslu, a nakonec (3) je při přijímání opatření třeba brát ohled na celkové zájmy Společenství, což znamená, že náklady související s přijetím antidumpingového opatření musí odpovídat očekávaným ziskům (Fojtíková – Lebiezík 2008: 74). Zahraniční firmy si nemusí být jisty, kdy mohou domácí firmy požádat o úlevu podle antidumpingových předpisů. Tato nejistota může pramenit z neúplných informací pocházejících z doby, kterou domácí podniky potřebují k tomu, aby uznaly a přiměřeně zdokumentovaly, že došlo k trvalému dumpingu (Reitzes 1993: 748).

Dále se již zaměřím na konkrétní výsledky tohoto hlasování a na participaci českých europoslanců na tomto hlasování. Většina frakcí zaujala při hlasování jasné stanovisko, tyto frakce pak hlasovaly pro přijetí návrhu – konkrétně se jednalo o Alianci liberálů a demokratů pro Evropu, Evropské konzervativce a reformisty, Zelené / Evropskou svobodnou alianci, Evropskou lidovou stranu a Progresivní alianci socialistů a demokratů v Evropském parlamentu. Naopak Evropa svobody a přímé demokracie či Evropa národů a svobody byly většinově proti přijetí tohoto textu či se většinově zdržely hlasování. Stejně tak většinově proti byla Evropská sjednocená levice a Severská zelená levice (Evropský parlament 2017e: 7–8). K přijetí textu však přesto nakonec došlo – přesné výsledky tohoto hlasování zobrazuje tabulka v příloze č. 3. Toto hlasování považuji za důležité, jelikož se zde jedná o ochranu vnitřního trhu Evropské unie, výsledky tohoto hlasování měly na ochranu unijního trhu velký dopad.

Podrobný seznam hlasování ohledně nových antidumpingových pravidel ze dne 15. listopadu 2017 zobrazuje následující tabulka:

Hlasování o ochraně před dumpingovým dovozem a dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy EU

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	PRO
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	PRO
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	ZDRŽELA SE
Jiří Payne ¹² (SSO / EFDD)	PROTI
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	ZDRŽEL SE
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	PRO
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	PRO
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	PRO
Jaromír Kohlíček (KSČM / GUE/NGL)	ZDRŽEL SE
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PRO
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2017e: 7–8

Hlasovací koalici v tomto případě utvořili poslanci napříč politickým spektrem – tedy poslanci za hnutí ANO 2011, ČSSD, TOP 09, KDU-ČSL, STAN a ODS. Poslanci za KSČM se hlasování zdrželi a poslanec za Stranu svobodných občanů hlasoval proti. K vytvoření této hlasovací koalice došlo opět proto, že strany měly společný zájem, a sice přijetí nových antidumpingových pravidel. Na půdě českého parlamentu jsou některé tyto strany mezi sebou naopak rivalové a často spolu nespolupracují. Pokud bychom se podívali na to, jaké frakce v Evropském parlamentu v tomto případě vytvořily hlasovací koalici, tak opět i v tomto případě byly nejsilnějšími frakcemi Evropská lidová strana a Progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu (Evropský parlament 2017e: 7–8). Tyto dvě politické frakce mají v Evropském parlamentu nejvíce poslanců, proto je tato hlasovací skupina nejsilnější. Dle vyjádření JUDr. Pavla Teličky ze dne 13. dubna 2020 větší a dlouhodobě existující frakce sice postupují celkem jednotně, ale i ty jsou dnes názorově vnitřně silně členěné. Tyto frakce jsou

¹² Jiří Payne byl poslancem Evropského parlamentu od září 2017, kdy vystřídal Petra Macha (Jiří Payne 2019).

také názorově silně rozkročené od ekonomicky liberálních poslanců až po ty, kteří by do ekonomiky regulatorně chtěli více zasahovat (Telička 2020). Z tohoto vyplývá fakt, že tyto dvě velké frakce zahrnují velké spektrum poslanců od levicovějších až po pravicové, což zapříčiňuje jakousi rozdělenost těchto frakcí, kdy v některých případech tyto frakce nejsou schopné postupovat jednotně a shodnout se.

Z předcházející tabulky také můžeme vyčíst, že většina europoslanců v tomto případě hlasovala v souladu se stanoviskem své politické frakce i své politické strany. Jedná se tedy o tzv. disciplinované hlasování, kdy se poslanci drží stanoviska své hlasovací koalice, politické strany i politické frakce v Evropském parlamentu. Co se týče odůvodnění jednotlivých hlasování, tak Michaela Šojdrová (Skupina Evropské lidové strany) vysvětluje svoji podporu návrhu tím, že Evropská unie musí chránit své podniky před dumpingovými dovozy zejména z Číny. Čína je přitom nejvýznamnějším obchodním partnerem Evropské unie, co se exportu týče (viz graf v příloze č. 4). Dle slov Michaely Šojdrové jsou navíc navržené změny kompatibilní s pravidly Světové obchodní organizace. Dále dle jejího vyjádření revize nařízení zavádí neutrální metodologii ve vztahu ke třetím státům, která Komisi umožní přistoupit ke kalkulaci nákladů na vstupy do výroby dle mezinárodního srovnání nebo srovnávacího základu ve vhodné reprezentativní zemi (Evropský parlament 2017g). Europoslankyně Michaela Šojdrová tedy v tomto případě také hlasovala dle stanoviska své hlasovací koalice, politické frakce i politické strany. Svůj postoj poté ještě na stránkách Evropského parlamentu řádně zdůvodnila.

Jiří Pospíšil (Skupina Evropské lidové strany) se vyjádřil v obdobném duchu: „Pane předsedající, já jsem podpořil tyto novely nařízení Evropského parlamentu. Jsem přesvědčen, že je třeba mít jasná pravidla pro boj s dumpingem. Sám jsem příznivcem maximální možné šíře volného obchodu mezi jednotlivými státy. Na druhou stranu není možné respektovat nebo tolerovat dumpingové praktiky. Je dobře, že toto nařízení dneska prošlo, protože my taky reagujeme na určité problémy dosavadní právní úpravy a střetu dosavadní právní úpravy s platnými pravidly Světové obchodní organizace“ (Evropský parlament 2017g). Jiří Pospíšil ve svém prohlášení sice konkrétně nezmiňuje Čínu, ale novelu taktéž podpořil a vyjadřuje se o ní velmi pozitivně. Jiří Pospíšil podporuje volný obchod, na druhou stranu však odsuzuje dumpingové praktiky, jelikož může být ohrožen těmito praktikami i průmysl v České republice.

Dále se budu zabývat vyjádřením Jana Zahradila¹³, který se také zmiňuje o Číně – podobně jako Michaela Šojdrová. Ve svém vyjádření Jan Zahradil píše, že je vhodná ochrana trhů Evropské unie před nekalou konkurencí, která přichází především ze států vlastněných nebo spoluvlastněných podniků, ale přestože stojí zato podpořit toto nařízení, není vyhráno. Dle jeho vyjádření však není jisté, že je kompatibilní s pravidly Světové obchodní organizace, a dále se obává, že Čína, kvůli které se to všechno dělá, bude toto nařízení napadat u Světové obchodní organizace. Toto je v rozporu s vyjádřením poslankyně Michaely

¹³ Jan Zahradil je členem Evropských konzervativců a reformistů (Evropský parlament 2017g).

Šojdrové, která naopak ve svém písemném prohlášení tvrdí, že jsou navržené změny kompatibilní s pravidly Světové obchodní organizace. Jan Zahradil by naopak rád věděl, jestli Evropská komise i Evropský parlament mají nějaký plán B pro případ, že u Světové obchodní organizace neuspějeme a Čína naopak uspěje, protože to by nás dle jeho slov postavilo do velmi nevýhodné situace (Evropský parlament 2017g). I přes výhrady a přes obavy, které Jan Zahradil má, toto nařízení nakonec stejně jako Michaela Šojdrová či Jiří Pospíšil podpořil.

Stanislav Polčák¹⁴ si myslí, že nekalým postupům bychom měli zabránit. Podle něj se projevují nejen v zemědělství, ale i v ocelářství. Dále tvrdí, že se velmi negativně projevují na úseku životního prostředí a myslí si, že toto všechno bychom měli zvážit, a tudíž přivítal tento návrh, který zvyšuje pravomoci Komise, protože se taky do jisté míry srovnávají pravidla. Pokud chceme po našich zemědělci a po našich výrobcích, aby plnili veškeré normy, tak dle Stanislava Polčáka musíme toto chtít bezesporu od těch, kteří na náš trh vstupují z vnějšku (Evropský parlament 2017g). Stanislav Polčák také podpořil předložené návrhy, jelikož máme povinnost chránit náš vnitřní trh, a to především jasnými a smysluplnými pravidly.

Dále je zajímavé se zaměřit na vyjádření některých zahraničních europoslanců a na to, jak se jejich vyjádření shodují s vyjádřeními českých europoslanců. Zaměřil jsem se na vyjádření britského europoslance Daniela Hannana¹⁵ (Evropští konzervativci a reformisté). Ten tvrdí, že země, které si vedly nejlépe, jsou ty, které se nebojí levného dovozu a dumpingu. Hannan dále tvrdí, že se tyto země domnívaly, že pokud by zahraniční daňoví poplatníci chtěli dotovat své vlastní spotřebitele, bylo by to hloupější vůči zahraničním daňovým poplatníkům a velmi příjemné pro jejich spotřebitele a pro Hongkong, Singapur, a v poslední době také Austrálii a Nový Zéland – všichni totiž těží z otevření jejich trhů, aniž by trvali na reciprocitě (Evropský parlament 2017g). Daniel Hannan zmiňuje i jiné země, např. Austrálii, Singapur či Nový Zéland, čímž se liší od vyjádření českých europoslanců, kteří ve svých vyjádřeních zmiňovali především Čínu. Daniel Hannan však kritizoval také způsob této rozpravy, dle něj je totiž nesprávný.

Nakonec se budu zabývat vyjádřením španělského europoslance Xabiera Benito Ziluagy¹⁶, který je členem Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice. Ten je potěšen, že tato zpráva obsahuje odkazy na sociální a environmentální dumping, což je dle něj pokrok, ale bohužel stále jde jen o odkazy. Ziluaga dále tvrdí, že dumping je jen jeden z problémů v našem odvětví, a že Evropská unie otevírá trhy bez kontroly, dereguluje a odděluje průmysl od veřejné kontroly již více než deset let. Ziluaga zastává názor, že potřebujeme progresivní průmyslovou politiku, která dává budoucnost strategickým výrobním odvětvím, činí je udržitelnými z hlediska životního prostředí, je sociální a solidní a zaručuje místní propojení území s průmyslem (Evropský parlament 2017g). Hlasovací

¹⁴ Stanislav Polčák je členem Evropské lidové strany (Evropský parlament 2017g).

¹⁵ Daniel Hannan je členem britské Konzervativní strany, jedná se také o zastávce brexitu (Česká televize 2019).

¹⁶ Xabier Benito Ziluaga je členem španělské strany Podemos (Xabier Benito Ziluaga 2020).

koalici v tomto případě opět utvořili europoslanci, kteří měli společný zájem – hlasovali spolu čeští europoslanci ze všech politických stran a hnutí kromě komunistů, kteří se hlasování zdrželi, a kromě poslance za Stranu svobodných občanů, který hlasoval proti.

3. 4 Schválení „rozvodové“ brexitové dohody

V této části se budu zabývat brexitovou dohodou a jejím schvalováním. K jejímu definitivnímu schválení nakonec v Evropském parlamentu došlo až v lednu roku 2020, nicméně původně k němu mělo dojít ještě v roce 2019, tedy v minulém funkčním období parlamentu. Jedná se o hlasování, které považuji za jedno z nejdůležitějších v historii Evropského parlamentu vůbec. Spojené království Velké Británie a Severního Irska bylo první členskou zemí, která Evropskou unii opustila. Jednalo se pro Evropskou unii o historický moment z hlediska jejího vývoje, stejně tak jako velmi důležité bylo schválení oné „rozvodové“ dohody v Evropském parlamentu a nastavení budoucího uspořádání vzájemných vztahů – proto jsem se v mé práci rozhodl o tomto tématu také pojednávat. Odchod Velké Británie z Evropské unie podpořilo v referendu z června 2016 17,4 milionu voličů, proti odchodu naopak bylo 16,1 milionu zúčastněných voličů. Volební účast byla poměrně vysoká – konkrétně 72 %, což je více než při místních a parlamentních volbách v Británii (Česká televize 2016). V minulosti opustilo Evropské hospodářské společenství (předchůdce Evropské unie) pouze Grónsko, kdy v únoru 1982 hlasovala většina grónských obyvatel v referendu proti členství v EHS, po podpisu dohody mezi grónskou vládou a EHS v březnu 1984 opustilo Grónsko jako jediná země 1. července 1986 Evropské společenství (Severské listy 2020). Grónsko bylo předtím jedinou zemí, která opustila předchůdce Evropské unie – Evropské hospodářské společenství, ale zejména počtem obyvatel je tato země téměř nesrovnatelná s Velkou Británií.

V tomto případě byl postoj všech frakcí stejný – schválit tuto rozvodovou dohodu, zamezit další nejistotě a zejména tzv. tvrdému brexitu, tedy brexitu bez dohody. Takový byl postoj i hlasovacích koalic českých europoslanců i českých politických stran. Po britském referendu bylo jasné, že musí dojít alespoň k nějaké rámcové dohodě mezi Velkou Británií a evropským blokem, která by upravovala budoucí vztahy a uspořádání. Na uzavření této dohody zbývalo však několik měsíců. Problém však nebyl na úrovni Evropského parlamentu. Skutečný kámen úrazu byl na straně britského parlamentu, který v březnu 2019 ani napotřetí neschválil dohodu, kterou s evropským blokem vyjednala tehdejší britská premiérka Theresa Mayová.

Samotný odchod ostrovní země z Evropské unie tak musel být třikrát odložen, dohoda britským parlamentem prošla až ve chvíli, kdy premiér Boris Johnson a jeho Konzervativní strana získali v britské sněmovně většinu. Takto se stalo po volbách v prosinci 2019 (Truchlá 2019). Tímto se tak konečně otevřela cesta i Evropskému parlamentu, aby mohl tuto dohodu schválit, a skutečně se tak stalo dne 29. ledna 2020. Smlouvu tehdy podpořilo 621 europoslanců, proti bylo 49 členů Evropského parlamentu a 13 se zdrželo (Česká televize 2020). Dohoda o

vystoupení Spojeného království z Evropské unie byla tedy skutečně velkou většinou Parlamentem přijata, zejména proto, že v zájmu celého evropského společenství byl brexit s dohodou.

V této dohodě byl oproti původní dohodě změněn zejména Protokol o Irsku / Severním Irsku, ale i politické prohlášení o budoucích vztazích. Nový protokol je postavený na vzniku celoostrovní regulační zóny, a sice tak, že Severní Irsko bude součástí celního území Velké Británie, ale zároveň se na něj budou vztahovat i celní pravidla Evropské unie, dále bude veškeré zboží vstupující na Irský ostrov podléhat pravidlům Evropské unie a v této oblasti zůstane zachována jurisdikce Soudního dvora Evropské unie (Ministerstvo průmyslu a obchodu 2019). Toto je postup, který stanoví, že se Severní Irsko bude i nadále řídit nějakou sadou evropských předpisů, budou zde nadále platit vybrané unijní regulace apod. K tomuto řešení ale muselo nejspíš dojít, jelikož si nikdo nepřeje, aby se mezi Severní Irsko a Irskou republikou vrátila tvrdá hranice. Ta by totiž mohla narušit mír a vrátit na ostrov desítky let trvající násilí.

Pokud budeme hovořit o konkrétním hlasování jednotlivých europoslanců v lednu 2020, všichni čeští europoslanci hlasovali pro přijetí této dohody, zejména z důvodu, že si nikdo příliš nepřál neřízený brexit. Výsledky hlasování představuje následující tabulka:

Výsledky hlasování - schválení brexitové dohody

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Dita Charanzová (ANO / Renew)	PRO
Martina Dlabajová (ANO / Renew)	PRO
Martin Hlaváček (ANO / Renew)	PRO
Radka Maxová (ANO / Renew)	PRO
Ondřej Knotek (ANO / Renew)	PRO
Ondřej Kovařík (ANO / Renew)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PRO
Alexandr Vondra (ODS / ECR)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PRO
Veronika Vrecionová (ODS / ECR)	PRO
Marcel Kolaja (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Markéta Gregorová (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Mikuláš Peksa (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Luděk Niedermayer (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Stanislav Polčák (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Hynek Blaško (SPD / ID)	PRO
Ivan David (SPD / ID)	PRO
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2020ch: 10–11

Po odchodu Velké Británie z Evropské unie je počet poslaneckých mandátů 705, přičemž europoslanců je reálně 704 – jedno křeslo zůstává neobsazené (viz příloha č. 5 – graf). Původní počet členů Evropského parlamentu byl 750, takže se brexitem jejich počet snížil, a tím došlo k odlišnému rozložení sil v Evropském parlamentu. Důvody, proč čeští europoslanci hlasovali pro tuto brexitovou „rozvodovou“ dohodu, jsou jasné – nechtěli další pokračování nejistoty, která trvala několik let, ale hlavním důvodem bylo odvrátit brexit bez dohody (tzv. tvrdý brexit), který by mohl poškodit jak Velkou Británii, tak Evropskou unii. O tom svědčí i jednotlivá vyjádření europoslanců. Dita Charanzová se vyjádřila na svém twitterovém profilu následně: „Po 47 letech Big Ben odpočítává poslední hodiny členství VB v EU, EP schválil brexitovou dohodu. V EP tento krok vyvolal vlnu emocí nejen u britských kolegů. I pro mne je to smutný okamžik. Doufám, že si zůstaneme blízko nejen v obchodě a bezpečnosti. A možná někdy na shledanou..“ (Twitter 2020). V komentářích však příliš chválena není, od komentujících je spíše napadána kvůli své spojitosti s Andrejem Babišem.

Jako další se k hlasování vyjádřila Michaela Šojdrová za KDU-ČSL. Ta se vyjádřila takto: „Paní předsedající, včera, když jsme hlasovali o dohodě o vystoupení Velké Británie z EU, bylo to pro mě nejtěžší hlasování za uplynulých pět let. Chci říci, že jsem nesouhlasila s vystoupením Velké Británie, ale hlasovala jsem pro tuto dohodu, protože je důležité, aby odchod Velké Británie byl na základě dohody, která umožní dobré postavení občanů EU v Británii a britských občanů v EU, dobrou přípravu na následující dobrou spolupráci a partnerství v EU. Proto jsem pro tuto dohodu hlasovala, přestože jsem velmi smutná, velmi nešťastná z odchodu Britů, budou nám zde chybět, ale já věřím, že to nebylo sbohem, ale na shledanou“ (Evropský parlament 2020i).

I její kolega z Evropské lidové strany Jiří Pospíšil se vyjádřil v podobném duchu. Také podpořil ve svém hlasování dohodu o vystoupení Velké Británie z Evropské unie, byť s tím osobně nesouhlasí a brexitu velmi lituje. Rozhodl se však ctít rozhodnutí britského lidu jako demokratické rozhodnutí, které britský lid udělal v referendu, proto mu v danou chvíli nezbylo nic jiného než podpořit dohodu, která přináší i nějaká pravidla po rozvodu. Veronika Vrecionová (za ODS), která se rozhodla dohodu podpořit, jelikož bychom se dle jejích slov měli všichni snažit o to, aby naše budoucí vztahy byly co nejlepší. Dále se vyjadřuje, že bychom měli brexit brát jako varování, jelikož se nespokojenost s vývojem v EU objevuje i v ostatních členských zemích, včetně České republiky (Evropský parlament 2020i). Můžeme vyzorovat, že čeští europoslanci hlasovali pro tuto dohodu, jelikož ctíli vůli a přání britského lidu, byť sami s brexitem nesouhlasili a odchod jedné z nejvýznamnějších zemí z Evropské unie si vnitřně nepřáli. Zachovali se však disciplinovaně a hlasovali pro „rozvodovou“ dohodu, aby bylo přání občanů Velké Británie naplněno. Tentokrát se jedná o ojedinělou situaci, kdy hlasovali stejně naprosto všichni čeští europoslanci, což se v předchozích uvedených případech nestalo.

3.5 Komparace jednotlivých hlasování

V této podkapitole se budu zabývat komparací jednotlivých hlasování mezi sebou, budu porovnávat jednotlivé výsledky výše uvedených pěti případů a pozorovat, kdy hlasovali europoslanci stejně, a kdy naopak byli v hlasování rozdělení. Můžeme konstatovat, že ve většině případů byli čeští europoslanci poměrně jednotní a nebyli příliš rozdělení, co se týká hlasování. Dospěl jsem k závěru, že nejvíce rozdělení byli čeští europoslanci v případě hlasování o stavu demokracie v Rusku. V tomto případě se mezi sebou jednotlivé politické strany neshodly – poslanci za Komunistickou stranu Čech a Moravy hlasovali proti přijetí rezoluce, někteří poslanci za Českou stranu sociálně demokratickou hlasovali pro přijetí této rezoluce – takto hlasoval Pavel Poc, jiní poslanci za ČSSD se naopak hlasování zdrželi či vůbec nedorazili. Europoslanci z ostatních stran hlasovali pro přijetí této rezoluce (Evropský parlament 2015a: 10–11). Z výše uvedených témat právě toto téma české europoslance nejvíce rozděluje, v ostatních otázkách byli vždy více jednotní.

Dále jsem se zabýval hlasováním o kontrole nabývání a držení zbraní, ke kterému došlo v březnu roku 2017. V tomto případě byli čeští europoslanci oproti předchozímu případu mnohem více jednotní, kromě Lud'ka Niedermayera všichni hlasovali pro přijetí pozměňovacího návrhu (Evropský parlament 2017a: 11). Více rozdělené v tomto případě byly samotné frakce v Evropském parlamentu, ale většina frakcí hlasovala pro zamítnutí tohoto pozměňovacího návrhu, což se nakonec stalo skutečností. Toto hlasování lze z hlediska rozdělení českých europoslanců srovnat s hlasováním o nových antidumpingových pravidlech, kdy také většinou hlasovali pro přijetí návrhu, přičemž výjimku tvořil europoslanec Jiří Payne, který jako jediný hlasoval proti, dále europoslanci za KSČM se všichni zdrželi hlasování (Evropský parlament 2017e: 7–8). Většina frakcí v tomto případě také hlasovala pro přijetí tohoto návrhu, pouze Evropa svobody a přímé demokracie či Evropa národů a svobody byly proti přijetí návrhu nebo se většinově zdržely hlasování.

Nakonec jsem se zabýval hlasováním o „rozvodové“ brexitové dohodě. V tomto případě byli čeští europoslanci vůbec nejjednotnější, jelikož všichni hlasovali pro přijetí dohody, nikdo z nich se hlasování nezdržel ani nikdo nebyl proti (Evropský parlament 2020ch: 10–11). Nutno podotknout, že toto hlasování již proběhlo po volbách do Evropského parlamentu, které se konaly v květnu roku 2019. Čeští europoslanci již v tomto případě (ostatně jako celý Evropský parlament) zasedali v jiném složení, ČSSD si v evropských volbách v roce 2019 však značně pohoršila, jelikož nezískala ani jeden mandát. Tato tradiční levicová strana nebyla schopna uhájit ani jeden ze svých čtyř předchozích mandátů, dle jejich předsedy Jana Hamáčka to je bolestivá tvrdá rána (Die Welt 2019). Důležitý je ovšem fakt, že se čeští europoslanci v tomto případě na 100 % shodli a všichni hlasovali pro přijetí paktu. Většina poslanců se poté vyjádřila, že sami s odchodem Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku z Evropské unie nesouhlasí, ale respektují rozhodnutí britských občanů, dalším důvodem pak bylo, že si nepřáli

brexit bez dohody, tzv. tvrdý brexit, který by mohl Evropskou unii poškodit. V současné době je však stále tvrdý brexit ve hře, a to v případě, že se Velká Británie s Evropskou unií do konce roku 2020 nedohodnou. Dohoda schválená v Evropském parlamentu však alespoň stanovila přechodné období určené k nastavení budoucích vztahů.

4 Rozbor případů nedisciplinovaného hlasování

V této kapitole se budu již zabývat konkrétními případy, kdy čeští europoslanci hlasovali nedisciplinovaně – tedy jedná se o případy, kdy europoslanci byli spíše orientovaní na evropskou politiku. Pravdou je, že europoslanci jsou více orientovaní právě na evropskou politiku, a tak se na určitou problematiku mohou dívat jinou optikou než jejich kolegové v českém parlamentu. Tím, že jsou europoslanci více socializovaní na Evropskou politiku, se nikdy nestane, že by 100 % hlasujících europoslanců bylo loajální své státní příslušnosti, ačkoli byli zvoleni občany členských zemí v demokratických a všeobecných volbách. V této kapitole se tedy zaměřím zejména na hlasování, kdy Evropský parlament hlasoval o potrestání Maďarska za jeho protiimigrační politiku. Dále se budu zabývat případem, kdy Evropský parlament hlasoval o zajištění funkčnosti postupu přerozdělování. I tehdy někteří čeští europoslanci hlasovali pro přerozdělování uprchlíků. Dále zmíním schvalování evropského rozpočtu na rok 2020. I tehdy totiž europoslanci hlasovali jinak, než si přál český premiér Andrej Babiš.

Důležitou roli v této problematice hraje také lobbying. Lobbying je totiž krví politického systému Evropské unie. Je zcela zřejmé, že bez lobbyngu by se nemohl nadnárodní koncept politického systému životaschopně rozvíjet. V současné době toto potvrzuje text Amsterodamské smlouvy, která dává Evropské komisi povinnost konzultovat legislativu v oblasti tzv. sociálního dialogu (článek 138 a 139 Smlouvy o ES ve znění Amsterodamské smlouvy) a také s ohledem na dodržování zásady subsidiarity a proporcionality (Gala – Pitrová 2008: 103–104). Proporcionalita vždy určuje, jak Evropská unie uplatňuje své pravomoci. Funguje stejně jako princip subsidiarity. Princip proporcionality znamená, že pro dosažení cílů Evropská unie uplatní pouze potřebná opatření (Evropská komise 2020a). Princip subsidiarity se snaží zajistit, aby byla rozhodnutí přijímána co nejbližší občanům. Kromě výjimečných případů, kdy Evropské unii náleží výhradní pravomoc, by neměla být uplatňována žádná opatření na evropské úrovni, pokud by takové opatření nebylo účinnější než opatření přijaté na národní úrovni (Evropská komise 2020b).

Lobbying na evropské úrovni není otázkou volby, ale podmínkou funkčnosti víceúrovňového byrokratického systému Evropské unie. Dále je lobbying zrcadlem politické reality a implementačním partnerem evropských institucí. Metody prosazování zájmů v Evropské unii výrazně ovlivňují přijímaná rozhodnutí, a tím pádem i legislativu v členských zemích. Moderní lobbying v Evropské unii je spojován s 80. lety 20. století, důvodem je především význam Jednotného evropského aktu – ten totiž zapojil do procesu rozhodování Evropský parlament, obnovil hlasování kvalifikovanou většinou v Radě a rozšířil integrační agendu také do oblasti životního prostředí, vědy, vývoje a regionální politiky (Gala – Pitrová 2008: 104). Lobbyování může být někdy zaměňováno s korupcí, ale to je omyl. Lobbying je zkrátka jen prosazování především skupinových zájmů buď na státní nebo na evropské úrovni. Je to něco, co výrazně ovlivňuje chod a legislativu Evropské unie, proto se do něj musí europoslanci vždy pouštět.

Encyclopedia Britannica definuje lobbování jako legální součást politického systému. Jde tedy o jakýkoliv pokus jedinců či zájmových skupin soukromého charakteru ovlivnit rozhodnutí vlády, lobbying je v určité formě nezbytnou součástí jakéhokoliv politického systému (Laboutková – Žák 2010: 581). Důležité je také odpovědět na otázku, kdo je příjemcem lobbistických aktivit. Historicky byli hlavními příjemci lobbingu zákonodárci. V důsledku nárůstu agendy poté začaly jednotlivé parlamenty zaměstnávat poradce, asistenty a další osoby, které se velmi brzy staly objektem zájmu lobbistů (Vymětal 2010b: 58). Adresátem lobbingu tedy může být kupříkladu poslanec Evropského parlamentu, ale i jeho asistent nebo asistentka, osoba pověřená prováděním plateb nebo poskytovatel služeb.

4.1 Hlasování o zajištění funkčnosti postupu přerozdělování

V následujících řádcích se budu věnovat hlasování o zajištění funkčnosti postupu přerozdělování. Toto hlasování považuji za důležité, jelikož téma přerozdělování uprchlíků je od roku 2015 stále velmi aktuální, jedná se stále o aktuální téma. Diskuse na toto téma stále neutichla. Komisař pro migraci Dimitris Avramopoulos žádal tlak na nejvyšší úrovni vůči státům, které nechtěly přebírat podle kvót migranty z Řecka a Itálie. Na Česko si stěžoval, že od léta roku 2016 nepřevzalo ani jednoho migranta. Stěžoval si však také na Maďarsko a Polsko, které se dle něj do přemísťovacího programu dostatečně nezapojují (Česká televize 2017). Česká republika měla v rámci relokací přijmout 2 691 migrantů s tím, že pokud by do měsíce nezačala plnit plán, Komise proti ní zahájí řízení (Zachová 2017). K hlasování v Evropském parlamentu o tomto přerozdělování došlo dne 18. května 2017. Většina frakcí byla pro přijetí návrhu, pouze Evropští konzervativci a reformisté, Evropa svobody a přímé demokracie, Evropa národů a svobody a nezařazení poslanci byli proti přijetí návrhu.

Tedy hlasovala většina českých europoslanců proti tomuto návrhu, což zobrazuje následující tabulka:

Výsledky hlasování - přerozdělování uprchlíků

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	PROTI
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	PROTI
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Petr Mach (SSO / EFDD)	PROTI
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	NEPŘÍTOMEN
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	PROTI
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	PROTI
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	NEPŘÍTOMEN
Jaromír Kohlíček (KSČM / GUE/NGL)	NEPŘÍTOMEN
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PROTI
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PROTI
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	NEPŘÍTOMEN

Zdroj: Evropský parlament 2017h: 62–63

Právě Stanislav Polčák a Luděk Niedermayer hlasovali nedisciplinovaně, jelikož v tomto případě hlasovali proti stanovisku České republiky. Hlasovali však naopak v souladu se stanoviskem své hlasovací koalice a se stanoviskem své politické frakce. Toto jejich jednání mělo pochopitelně svou odezvu. Na svém blogu (na iDnes.cz) tyto poslance značně kritizoval kupříkladu Petr Mach. Vyjadřuje se tam následovně: „Já jsem hlasoval proti. Naopak pro toto protičeské usnesení hlasovali poslanci Niedermayer (TOP09) a Polčák (STAN)“ (Mach 2017). V médiích se však objevovala informace, že pro přerozdělování uprchlíků a uvalení sankcí na Českou republiku hlasoval také Pavel Telička, ačkoli toto tvrzení bylo mylné. Telička se dokonce stal terčem slovních útoků, kvůli migrantům mu lidé nadávali dokonce do vlastizrádců.

Europoslanec Pavel Telička (za ANO) však hlasoval proti přerozdělovacím kvótám. Telička na svém webu odmítá nařčení z toho, že by byl vlastizrádce. Na sociálních sítích však čelil útokům kvůli údajnému souhlasu s tím, že by na Českou republiku měly být uvaleny sankce za odmítání uprchlických kvót. Telička byl údajně s dalšími jedenácti českými europoslanci nařčen z toho, že hlasoval pro uvalení sankcí na Českou republiku kvůli nepřijímání uprchlíků. Tyto informace

se ale dle Teličky vůbec nezakládají na pravdě, rozhodování o sankcích pro členskou země Evropské unie nepatří do kompetence Evropského parlamentu, ale do kompetence Evropské komise. S největší pravděpodobností za šířením těchto dezinformací stál Petr Mach¹⁷ a Strana svobodných občanů (Eurozprávy 2017). Petr Mach je také velký kritik některých europoslanců za ANO, zejména Pavla Teličky. Telička však je proti přerozdělovacím kvótám na uprchlíky.

Podobně píše na stránkách KDU-ČSL. Tam v létě roku 2017 upozorňovali na to, že prostřednictvím řetězových e-mailů se mezi českými občany šíří hoax o tom „jak nám čeští vlastizrádci z Evropského parlamentu hlasovali pro uvalení sankcí na ČR za nepřijímání migrantů“. Dle vyjádření KDU-ČSL tato skutečnost vznikla po blogu europoslance Petra Macha, který chtěl poukázat na to, že on hlasoval proti. Petr Mach s tímto ještě zcela nelogicky spojil hlasování o rezoluci k Sýrii, která upozorňovala na to, že v této zemi lidé neustále trpí a jedná se o největší humanitární katastrofu od druhé světové války. Tato rezoluce však měla jen doporučující charakter (KDU-ČSL 2017). Samotný Luděk Niedermayer se vyjádřil v červnu 2017 na svém Twitteru následovně: „Nevěřím, že mezi oprávněnými žadateli o azyl v Itálii a Řecku není možné najít několik desítek těch, které bychom postupně přijali“ (Twitter 2017b). Někteří komentující mu dávají za pravdu, někteří nikoliv. Z tohoto však lze vypožorovat, že postoj Luděka Niedermayera na plénu Evropského parlamentu je zároveň i jeho osobní postoj a názor.

Od listopadu 2017 je zpráva o systémech přerozdělování součástí konsolidované zprávy o pokroku dosaženém v rámci evropské migrační agendy. Následně však došlo k tomu, že 7. prosince 2017 poslala Evropská komise Českou republiku, Polsko a Maďarsko k Soudnímu dvoru Evropské unie za nesplnění jejich zákonných povinností v oblasti přerozdělování (Europäische Kommission 2017). Tyto tři země však nezměnily svou imigrační politiku, a tak v lednu 2018 na ně Evropská komise podala žalobu. Andrej Babiš tehdy uvedl, že udělá všechno proto, aby žaloba, kterou podala Evropská komise u Soudního dvora Evropské unie kvůli kvótám na uprchlíky, neměla na stát žádný dopad (Hospodářské noviny 2018). Zde můžeme vidět, jak je hlasování v Evropském parlamentu v takové záležitosti naprosto klíčové, jelikož za neplnění unijní legislativy a pravidel přijde vždy trest. V dubnu roku 2020 nakonec Česká republika prohrála soud o migrační kvóty, jelikož odmítnutím kvót porušila unijní právo. Tento verdikt však nemá praktický význam, jelikož přerozdělování uprchlíků podle povinných kvót již skončilo (Česká justice 2020).

¹⁷ Petr Mach je také znám jako poměrně tvrdý euroskeptik. V roce 2016 se dokonce vyjádřil, že kampaň za vystoupení Česka z EU prakticky začíná, dále dle jeho slov brexit ukázal, že je to reálné. Podle něj by měly být otázky v českém referendu stejné jako ve Velké Británii (Drtinová 2016).

4. 2 Hlasování o Maďarsku

V následující části se budu zabývat hlasováním o zahájení řízení proti Maďarsku. Dne 12. září 2018 přijal Evropský parlament jasnou většinou doporučení, aby Evropská komise zahájila řízení vůči Maďarsku kvůli závažnému porušení hodnot Evropské unie. Pro toto doporučení hlasovalo konkrétně 448 zákonodárců, 197 jich bylo proti (iRozhlas 2018a). Poslanci, kteří hlasovali pro „potrestání“ Maďarska, byli poté ve střetu s některými českými poslanci a s premiérem Andrejem Babišem. Zde je vidět příklad toho, že se na evropské úrovni promítá jiný systém hodnot než na úrovni národní, proto měli někteří poslanci Evropského parlamentu na věc jiný názor než jejich kolegové v českém národním parlamentu.

Většina politických frakcí zastala jasný postoj, a sice přijmout doporučení, aby bylo zahájeno řízení vůči Maďarsku kvůli závažnému porušení hodnot EU. Proti tomuto doporučení většinově hlasovali Evropští konzervativci a reformisté (ECR), Evropa svobody a přímé demokracie (EFDD), nezařazení poslanci a Evropa národů a svobody (ENF). Následně se zaměřím na jmenný seznam hlasování a uvedu, kteří poslanci hlasovali pro a kteří proti zahájení řízení vůči Maďarsku:

Výsledky hlasování - zahájení řízení vůči Maďarsku

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	PROTI
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	NEPŘÍTOMNA
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Jiří Payne (SSO / EFDD)	PROTI
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	ZDRŽEL SE
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	PRO
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	PRO
Jaromír Kohlíček (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PROTI
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PROTI
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PROTI
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2018a: 52–53

Z tohoto můžeme vyzorovat, že poslanci byli rozděleni rovnoměrně v případě hlasování o Maďarsku. Maďarsko je však partnerem České republiky v rámci Visegrádské čtyřky, a tak hlasování v neprospěch této země bylo mnohými chápáno jako zrada našeho spojence. Nejvíce kritizován za svůj postoj byl Pavel Telička, který byl českým premiérem a šéfem hnutí ANO Andrejem Babišem označen za zrádce. Čeští europoslanci však byli kritizováni i ze strany prezidenta Miloše Zemana, který se v kritice europoslanců, kteří hlasovali proti Maďarsku, přidal k premiérovi Andreji Babišovi. Jejich postoj prezident označil jako nedostatek solidarity s Maďarskem. Premiér Andrej Babiš dokonce považuje toto hlasování za zbytečné, když poslední slovo budou mít představitelé členských zemí. Evropa se dle jeho slov rozdělovat nemá, měly by se podle něj řešit jiné problémy, kupříkladu brexit (Lidovky.cz 2018). Europoslankyně Dita Charanzová (za ANO) však tento krok vůči Maďarsku nebere vůbec jako trest. Dle ní je situace v Maďarsku totiž znepokojivá, proto musí k tomuto kroku dojít, aby nedošlo k ohrožení právního státu v Maďarsku. Tato procedura však může skončit až odebráním hlasovacích práv Maďarsku (Sedláček 2018).

Ve svém příspěvku na Twitteru se obdobně vyjádřil i poslanec Luděk Niedermayer, který také hlasoval pro zahájení řízení s Maďarskem. Konkrétně ve svém příspěvku píše následující: „Dnešní hlasování, kterým EP vyvinul tlak na maďarskou vládu, považuji za správné. EU totiž není jen o společném trhu nebo o platbách od bohatých k chudým, je to projekt stojící na společných hodnotách. Pokud se od nich některá země podstatně odchyluje, ohrožuje to Unii jako celek“ (Twitter 2018a). V komentářích tohoto příspěvku se však s pochopením příliš nesešel, lidé jsou na něj někdy až hrubí. Z tohoto můžeme usoudit, že hlasování proti Maďarsku bylo bráno jako zrada i od občanů České republiky, kteří se s tímto postojem často neztotožňují, alespoň tedy na sociální síti. Britský europoslanec a velmi hlasitý kritik Evropské unie Nigel Farage napsal na svůj Twitter, že autoritářské sevření Evropské unie se stalo ještě pevnějším (Týden.cz 2018). Můžeme říci, že spíše eurooptimisté tento výsledek hlasování vítají a stojí na straně Evropského parlamentu, kdežto euroskeptici tento výsledek nevítají, kritizují v tomto Evropský parlament a stojí za maďarským premiérem Viktorem Orbánem¹⁸, někteří jej dokonce považují za hrdinu.

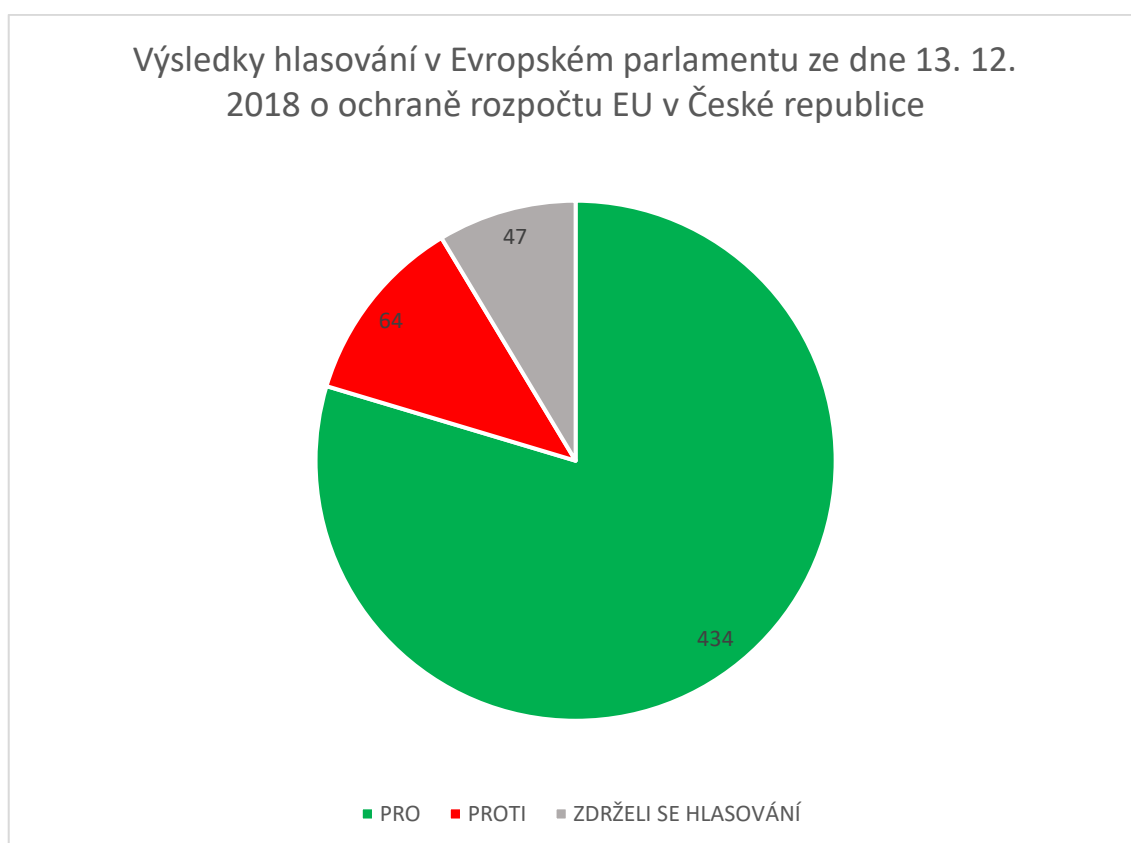
4.3 Střet zájmů a ochrana rozpočtu EU v České republice

V této podkapitole se budu zabývat hlasováním, ke kterému došlo 13. prosince 2018. Toto hlasování se týkalo střetu zájmů českého premiéra Andreje Babiše¹⁹. Evropský parlament schválil usnesení, které vyzývá Evropskou komisi k přijetí kroků v případě možného střetu zájmů českého premiéra Andreje Babiše. Přijatý

¹⁸ Viktor Orbán byl v dubnu roku 2018 již potřetí zvolen maďarským premiérem – ve volbách tehdy obhájil jasnou parlamentní většinu. Jeho strana Fidesz obhájila jasné vítězství, a navíc si udržela dvoutřetinovou ústavní většinu v parlamentu (iRozhlas 2018b).

¹⁹ Premiér Andrej Babiš je ve střetu zájmů kvůli čerpání fondů z Evropské unie také dle právníků Evropské komise. Babiš označil analýzu Evropské unie za lži a také odmítl, že může kvůli Agrofertu být ve střetu zájmů (iDnes.cz 2018).

text, který společně předložily skupiny Lidovců, Konzervativců a Zelených, požaduje pozastavení evropských financí pro holding Agrofert. Drtivá většina europoslanců hlasovala pro přijetí tohoto textu. Jedná se o hlasování, ke kterému došlo na plénu Evropského parlamentu, a přitom se týká konkrétně České republiky, proto jej považují za důležité. Výsledek tohoto hlasování ovlivnil postavení České republiky v rámci EU a to, jak ostatní státy na naši zemi nahlíží.

Zdroj: iRozhlas 2018c

Co se týče postoje Evropského parlamentu a jednotlivých politických frakcí, tak většina frakcí byla jednoznačně pro přijetí tohoto usnesení, jediná Aliance liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE) byla většinově proti (Evropský parlament 2018b: 69–70). Toto je frakce, ze které pochází poslanci za hnutí ANO 2011. Poslanci v textu vyjádřili své hluboké znepokojení nad tím, že Česko nedodržuje finanční nařízení týkající se střetu zájmů. Klíčový bod rezoluce vyzývá komisi, aby se touto otázkou neprodleně zabývala na základě stanoviska své právní služby a přijala nezbytné kroky včetně pozastavení veškerého financování ze strany Evropské unie určeného holdingu Agrofert, dokud nebude střet zájmů plně vyřešen a vyšetřen (iRozhlas 2018c). Zde měla Evropská komise takovou úlohu, že musela posoudit, zda se zastavení dotací Evropské unie týká celého Česka nebo jen firem skupiny Agrofert. Evropská komise nakonec došla k závěru, že zastavení dotací se týká jen firem skupiny Agrofert v rámci zemědělské a kohezní politiky (iRozhlas 2018c). Firma Agrofert se totiž zabývá především oblastí zemědělství,

potravinářství či médií. Jejimi dceřinými společnostmi jsou MAFRA, Kostecké uzeniny či Penam.

V následujících řádcích se budu zabývat konkrétním přehledem hlasování. Proti tomuto textu hlasovala Dita Charanzová a Martina Dlabajová (obě za hnutí ANO), dále za KSČM hlasovala Kateřina Konečná a také Jiří Maštálka. Někteří poslanci za hnutí ANO však hlasovali pro přijetí návrhu – konkrétně se jedná o Pavla Teličku a Petra Ježka.

Hlasování o ochraně rozpočtu EU v ČR

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Martina Dlabajová (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Dita Charanzová (nestr. za ANO / ALDE)	PROTI
Petr Ježek (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Jan Keller (nestr. za ČSSD / S&D)	Nepřítomen
Olga Sehnalová (ČSSD / S&D)	Nepřítomna
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Jiří Payne (SSO / EFDD)	PRO
Jiří Maštálka (KSČM / GUE/NGL)	PROTI
Luděk Niedermayer (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO
Pavel Svoboda (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Pavel Poc (ČSSD / S&D)	Nepřítomen
Miroslav Poche (ČSSD / S&D)	Nepřítomen
Stanislav Polčák (STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 / PPE)	PRO
Jaromír Kohlíček (KSČM / GUE/NGL)	Nepřítomen
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	Nepřítomen
Pavel Telička (nestr. za ANO / ALDE)	PRO
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PRO
Jaromír Štětina (nestr. za TOP 09 / PPE)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2018b: 69–70

Toto téma je velmi kontroverzní jak na úrovni české politiky, tak na úrovni Evropského parlamentu. Nejvíce pozoruhodné však je to, že i někteří europoslanci za ANO – konkrétně Pavel Telička a Petr Ježek – hlasovali pro přijetí tohoto textu, ačkoli tento jejich postoj nebyl rozhodně výhodný pro českého premiéra Andreje Babiše (ANO). Po tomto hlasování se většina europoslanců ke svému stanovisku vyjádřila. Na sociální síti Twitter se vyjádřil europoslanec Jan Zahradil, a to následovně: „Aby to bylo jasné: dnešní hlasování v #EP nebylo o ČR. Bylo o člověku jménem @AndrejBabis, který je předsedou vlády a dost možná v kolosálním střetu zájmů. Takže ať nezkouší říkat, že to poškodilo ČR – tu poškodil on sám. Byly doby, kdy premiéři rezignovali za mín“ (Twitter 2018b). Stanislav Polčák tento návrh také podpořil, a byl skutečně rád, že tento návrh usnesení prošel pouze s jedním pozměňovacím návrhem. Dle Stanislava Polčáka

je povinností chránit prostředky evropských daňových poplatníků, jde totiž o věc evropského rozpočtu. Dále Stanislav Polčák tvrdí, že český premiér se snaží i na evropskou úroveň přenést svou argumentaci, že jde o kampaň, účelové akce apod. Dále dle něj český premiér nevybíravým způsobem útočí na neziskové organizace, např. na Transparency International.

Polčák dále tvrdí, že český premiér poškozuje pověst země v Evropě tím, že čerpá dotace, kde se dá. Poté se vyjadřuje, že je rád za to, jak návrh rezoluce upozorňuje na nebezpečnou koncentraci moci politické, ekonomické a mediální v případě českého premiéra Andreje Babiše. Český premiér si podle jeho slov totiž část těchto demokratických brzd koupil či je získal koncentrací moci, proto Česká republika selhává ve své kontrole a její dobrá pověst je podlomena na nejvyšší úrovni (Evropský parlament 2018c). Jiří Pospíšil (za TOP09) se vyjádřil obdobně, konkrétně ve svém příspěvku uvedl: „Pane předsedající, Evropský parlament svým hlasováním dnes jasně řekl, že pan premiér Babiš má reálný problém, problém střetu zájmů. To, co z toho Andrej Babiš dělá, debatu na české úrovni, to, že se jedná o problém české politické opozice a některých novinářů, bylo tímto hlasováním vyvráceno. Je to reálný problém a usnesení Evropského parlamentu jasně říká, že Evropská komise může a měla by řádně, nestranně a nezávisle prošetřit, zda opravdu Andrej Babiš je ve střetu zájmů a zda tedy evropské peníze čerpá oprávněně či nikoliv“ (Evropský parlament 2018c). Premiér Babiš byl tedy ve střetu zájmů dle Evropské komise, Evropského parlamentu i většiny českých europoslanců, kteří až na čtyři výjimky hlasovali totožně.

Poslanec Pavel Telička (za ANO) hlasoval stejně jako jeho kolegové z TOP09, STAN, ODS, Svobodných a KDU-ČSL – hlasoval pro přijetí této rezoluce. Na svých osobních webových stránkách se dne 13. prosince 2018 vyjádřil, že premiér je s nejvyšší pravděpodobností ve střetu zájmů. Pavel Telička se dále na svých stránkách vyjadřuje k výsledku hlasování. Tento výsledek podle něj není vůbec překvapivý. Následně tvrdí, že dle evropské legislativy je také premiér ve střetu zájmů, a nemohou za to čeští europoslanci ani ostatní poslanci v Evropském parlamentu, ale může za to současný reálný stav této věci v České republice. Dle Teličky za tento stav může nečinnost české vlády a českého premiéra (Pavel Telička 2018).

Podle tohoto dnes již bývalého europoslance je dopis, který zaslal Komisi premiér Babiš, nepřesvědčivý. Pavel Telička se dokonce obrátil na zodpovědného komisaře Oettingera – požádal ho, aby i při tomto zúženém manévrovacím prostoru při řešení této otázky hledal řešení, která budou mít co nejnižší dopad na Českou republiku, a naopak budou řešit stav konkrétního subjektu. Komisař Oettinger poté během plenárního zasedání oznámil, že holding Agrofert nezíská velkou část dotací, o které usiloval (Pavel Telička 2018). V tomto případě můžeme pozorovat, že Pavel Telička de facto požádal zodpovědného komisaře, aby holding Agrofert nezískal dotace. Andrej Babiš jeho jednání pochopitelně nesl nelibě, bylo pro něj velmi nepříjemné, že europoslanec za jeho hnutí hlasoval v Evropském parlamentu proti němu. Telička se následně s hnutím ANO definitivně rozešel a společně s Petrem Ježkem založil hnutí Hlas. Toto téma české europoslance

značně rozděluje, vzhledem k zájmům Andreje Babiše hlasovali čeští europoslanci rozdílně, přičemž je velmi pozoruhodné, že někteří europoslanci za hnutí ANO hlasovali pro přijetí návrhu.

4. 4 Schvalování evropského rozpočtu

V následující části se budu věnovat schvalování evropského rozpočtu na rok 2020, jelikož zde došlo ke střetu mezi premiérem Andrejem Babišem a poslanci Evropského parlamentu. Na úvod je třeba uvést, jak dochází k sestavování rozpočtu v Evropské unii. Ačkoliv se na přípravě rozpočtu Evropské unie podílejí všechny instituce, pouze Rada Evropské unie a Evropský parlament mají právo rozpočet schvalovat a měnit. Lisabonská smlouva detailně popisuje průběh schvalování rozpočtu, poté, co je předložen Komisí předběžný návrh rozpočtu, začíná schvalovací procedura, která už je v kompetenci pouze Rady Evropské unie a Evropského parlamentu (Blížkovský – Lacina – Strejček 2016: 170). Co se týká příjmů, tak rozpočet Evropské unie nemá tradiční příjmy – příjmy rozpočtu Evropské unie jsou totiž tvořeny čtyřmi tzv. vlastními zdroji a jedním doplňkovým zdrojem (Blížkovský – Lacina – Strejček 2016: 171). Příjmy rozpočtu se dělí na tzv. tradiční vlastní zdroje, druhým typem příjmů jsou příjmy založené na dani z přidané hodnoty a na příspěvku, který vychází z hrubého národního důchodu členské země.

Mezi tradiční vlastní zdroje patří zejména výběr cla při dovozu do Evropské unie ze třetích zemí a také tzv. zemědělské dávky. Vlastní zdroje založené na dani z přidané hodnoty jsou zdroje, kde na harmonizovaný základ DPH každého členského státu se zpravidla uplatní jednotná sazba ve výši 0,3 %. Vlastní zdroje založené na hrubém národním důchodu jsou zdroje z každého členského státu. Každý členský stát totiž převádí ve prospěch Evropské unie standardní procentní sazbu ze svého hrubého národního důchodu. Tento zdroj je zároveň největším zdrojem příjmů do rozpočtu Evropské unie (Blížkovský – Lacina – Strejček 2016: 173). Mezi hlavní výdaje z evropského rozpočtu patří zejména inteligentní růst podporující začlenění; dále udržitelný růst: přírodní zdroje; bezpečnost a občanství; další oblastí je globální Evropa; dále správa; poslední oblastí jsou vyrovnávací náhrady – jedná se o dočasný mechanismus, který Evropská unie garantuje Chorvatsku jako nejnovějšímu členskému státu od roku 2013, aby v prvních letech finančního rámce nepřispívalo do evropského rozpočtu více, než z něj přijímalo (Krutílek 2020). Cílem výdajů z evropského rozpočtu je zejména zvýšení prosperity jednotlivých regionů v Evropské unii, peníze se často využívají také na chod samosprávných orgánů Evropské unie, zejména dle aktuálních priorit (např. zemědělství).

Právě v roce 2019 český premiér Andrej Babiš kritizoval europoslance za to, jaký schválili rozpočet EU na rok 2020. Andrej Babiš tehdy požadoval, aby z rozpočtu šlo více peněz na opravu silnic a rozvoj infrastruktury. Došlo k výraznému snížení peněz na rozvoj venkova, s čímž Česko také nesouhlasilo. Za překážku v čerpání fondů označil Andrej Babiš také tematickou koncentraci fondu regionálního rozvoje, podle které by např. na podporu podnikání, výzkum či

ekologii mělo být vyčleněno alespoň 75 % prostředků tohoto fondu (Eurozprávy 2019). Co se týče postojů frakcí v Evropském parlamentu, všechny frakce byly pro přijetí rozpočtu, výjimku v tomto ohledu tvořila Identita a demokracie a také nezařazení poslanci, kteří většinou hlasovali proti. K hlasování o rozpočtu na rok 2020 došlo dne 23. října 2019. Pro schválení evropského rozpočtu na rok 2020 hlasovali čeští europoslanci následovně:

Výsledky hlasování - schválení rozpočtu pro rok 2020

Jméno europoslance	Hlasoval (a)
Dita Charanzová (ANO / Renew)	PRO
Martina Dlabajová (ANO / Renew)	PRO
Martin Hlaváček (ANO / Renew)	PRO
Radka Maxová (ANO / Renew)	PRO
Ondřej Knotek (ANO / Renew)	PRO
Ondřej Kovařík (ANO / Renew)	PRO
Jan Zahradil (ODS / ECR)	PROTI
Alexandr Vondra (ODS / ECR)	PROTI
Evžen Tošenovský (ODS / ECR)	PROTI
Veronika Vrecionová (ODS / ECR)	PROTI
Marcel Kolaja (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Markéta Gregorová (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Mikuláš Peksa (Piráti / Verts/ALE)	PRO
Luděk Niedermayer (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Jiří Pospíšil (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Stanislav Polčák (TOP 09 a STAN / PPE)	PRO
Hynek Blaško (SPD / ID)	ZDRŽEL SE
Ivan David (SPD / ID)	ZDRŽEL SE
Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Michaela Šojdrová (KDU-ČSL / PPE)	PRO
Kateřina Konečná (KSČM / GUE/NGL)	PRO

Zdroj: Evropský parlament 2019f: 33–34

Zde je opět vidět rozdíl mezi vnímáním věci na národní a na evropské úrovni. Europoslanci za hnutí ANO hlasovali v říjnu 2019 pro schválení tohoto rozpočtu, přestože předseda tohoto hnutí Andrej Babiš byl výslovně proti jeho schválení. V listopadu 2019 pak Evropský parlament formálně schválil rozpočet EU na rok 2020. Parlamentu se podařilo oproti původnímu návrhu Komise rozpočet zvýšit o 500 milionů euro na boj proti klimatu, o 302 milionů euro na výzkumné projekty, o 133 milionů euro na investice do infrastruktury a o 50 milionů euro na program Erasmus+ (CEBRE 2019). Z tohoto můžeme vyčíst, jaké priority Evropský parlament zastává při schvalování evropského rozpočtu, za prioritní téma považuje boj proti klimatu, až na dalším místě jsou výzkumné projekty, Erasmus+ či investice do infrastruktury. Proti schválení rozpočtu hlasovala pouze ODS jako typicky konzervativní pravicová strana, dále oba europoslanci za SPD se hlasování zdrželi, čímž dali také najevo svůj postoj. ODS

hlasuje ve skupině Evropských konzervativců a reformistů, což je skupina, která vyznává mírný euroskepticismus. Z tohoto pramení postoj ODS během hlasování o schválení rozpočtu pro rok 2020.

5 Závěr

Ve své bakalářské práci jsem se věnoval českým europoslancům v hlasovacích koalicích v Evropském parlamentu. V úvodu jsem vysvětlil pojmy *aliance*, *koalice*, dále jsem se věnoval jejich utváření. Důležitým faktem je, že v Evropském parlamentu se europoslanci nesdružují dle národnosti, ale podle politické příslušnosti (Blížkovský – Lacina – Strejček 2016: 98). Cílem této práce bylo čtenáři představit hlasování v rámci frakcí Evropského parlamentu, čemuž jsem se věnoval zejména ve třetí a čtvrté části práce. Frakcí je v současnosti celkem sedm, a sice se jedná o: Evropskou lidovou stranu (EPP), Progresivní alianci socialistů a demokratů v Evropském parlamentu (S&D), Obnovu Evropy (Renew Europe), Skupinu Zelených/Evropské svobodné aliance, Identitu a demokracii (ID), Evropské konzervativce a reformisty (ECR), Konfederaci Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice (GUE/NGL), a nakonec jde o některé poslance, kteří fungují jako nezařazení (Evropský parlament 2019b). V minulém funkčním období však bylo složení Evropského parlamentu odlišné, a tudíž byl odlišný i počet frakcí – těch bylo v letech 2014–2019 celkem devět včetně nezařazených poslanců.

V osmém volebním období bylo do Evropského parlamentu za Českou republiku zvoleno 21 poslanců a poslankyň. Zjistil jsem, že nejpočetnějšími frakcemi v Evropském parlamentu jsou Skupina Evropské lidové strany a Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů. Ve Skupině Evropské lidové strany jsou europoslanci za STAN, TOP 09 a KDU-ČSL, ve Skupině progresivní aliance socialistů a demokratů ještě v minulém funkčním období byli europoslanci za ČSSD (Evropský parlament 2019c). V loňských volbách do Evropského parlamentu však žádný z europoslanců za ČSSD neobhájil svůj mandát, tudíž žádný europoslanec za ČSSD již v rámci této frakce v současnosti nehlasuje. Dalším faktem je, že politická skupina může vzniknout kdykoli během funkčního období Evropského parlamentu, pokud splní kritéria týkající se velikosti a složení.

Co se týče utváření hlasovacích koalic v Evropském parlamentu, tak primárním cílem nejčastěji bývá získání legislativní většiny a prosazení společných zájmů. Z těchto důvodů čeští europoslanci musí spolupracovat s europoslanci z jiných členských zemí, zde právě dochází k hledání koaličních partnerů a k vytváření hlasovacích koalic. Většina hlasovacích koalic vzniká *ad hoc*²⁰ a nejsou dlouhodobé. Pokud porovnám mezi sebou jednotlivé vybrané případy hlasování, uvedené v mé práci, hlasovací koalice byly v těchto případech často značně odlišné, utvářely se v souvislosti s tím, jaký problém byl řešen. Ve všech případech však měli čeští europoslanci společný cíl – získat legislativní většinu, prosadit daný návrh, a to i bez ohledu na stranickou příslušnost. Dále jsem dospěl k závěru, že volby do Evropského parlamentu v České republice jsou tzv. volbami druhého řádu. Jedná se o to, že volby do Evropského parlamentu vždy soutěží s domácími politickými tématy a je zde nižší volební účast než v národních volbách (Cabada 2010: 5). Právě extrémně nízká byla volební účast při volbách do

²⁰ Nahodile, pouze pro konkrétní jednotlivý případ.

Evropského parlamentu v roce 2014, nižší tehdy byla pouze na Slovensku. V roce 2019 při volbách do Evropského parlamentu již volební účast takto nízká nebyla.

Ve své práci jsem se zabýval rozbořem jednotlivých hlasování a následně jsem provedl komparaci těchto hlasování. Komparace měla za cíl analýzu jednotlivých hlasování a následně zhodnocení spolupodílení se českých europoslanců na těchto hlasování. Kritériem komparace byly tabulky a data ze stránek Evropského parlamentu. Rozebíral jsem však také jednotlivá hlasování europoslanců dle politických frakcí a politických stran. Co se týká zdrojů, pracoval jsem v tomto případě přímo se stránkami Evropského parlamentu, kde jsou zveřejněny zápisy z jednotlivých hlasování, zkoumal jsem jmenovité seznamy hlasování a následně jsem je analyzoval. Během tohoto zkoumání jsem navíc došel k závěru, že euroskeptičtí poslanci v Evropském parlamentu jsou mnohem více heterogenní, navíc v Evropském parlamentu jich po volbách roku 2014 bylo pouze 30 %. Svůj vliv tak euroskeptici uplatňují především přes mediální pozornost (Kuznická 2014). Naproti tomu eurooptimističtí poslanci jsou více konzistentní a homogenní, na věcech a jejich řešení se snadněji shodnou než jejich euroskeptičtí kolegové.

Pro svoji práci jsem si vybral několik hlasování, kterými jsem se následně zabýval. Tím prvním bylo hlasování o stavu demokracie v Rusku, ke kterému došlo v březnu roku 2015. Tehdy většina frakcí hlasovala pro přijetí rezoluce, stejně tak většina českých europoslanců hlasovala pro, výjimku v tomto případě tvořili poslanci za KSČM, kteří hlasovali proti, a také někteří poslanci za ČSSD, kteří se hlasování zdrželi (Evropský parlament 2015a: 10–11). Jinak můžeme říci, že v tomto případě čeští europoslanci postupovali jednotně. Pro přijetí rezoluce hlasovali především z důvodů, že Rusko nejde demokratickou cestou a je třeba potrestat vraha zavražděného Borise Němcova. Naopak ti, kteří hlasovali proti, tuto rezoluci odmítají z důvodu, že má manipulativní charakter a dochází k posilování rusofobie na úrovni Evropského parlamentu. Čeští europoslanci byli celkově jednotní i v následujících případech, kterým jsem se ve své práci věnoval, vždy se našlo pouze pár výjimek, které hlasovaly jinak. Nejjednotnější čeští poslanci v Evropském parlamentu byli v případě schvalování brexitové rozvodové dohody, kdy všech 21 poslanců hlasovalo pro schválení dohody (Evropský parlament 2020ch: 10–11). Toto byl příklad disciplinovaného hlasování, kdy hlasovali v souladu se svou hlasovací koalici, politickou stranou i politickou frakcí. Všechny frakce tehdy zaujaly jednotný postoj, a sice přijmout tuto dohodu a naplnit vůli britských voličů v referendu.

Dále jsem se věnoval případům tzv. nedisciplinovaného hlasování. V této problematice totiž hraje důležitou roli právě lobbying. Lobbying²¹ na evropské úrovni však není otázkou volby, ale podmínkou funkčnosti víceúrovňového byrokratického systému Evropské unie (Gala – Pitrová 2008: 104). Co se týče jednotlivých hlasování, tak nejvíce rozdělení byli čeští poslanci v případě hlasování o zahájení řízení vůči Maďarsku. V tomto případě byla zvláštní

²¹ Lobbying jakožto legální a legitimní forma zájmového zprostředkování a ovlivňování je odlišitelný od korupce (Vymětal 2010a: 17)

pozornost zaměřena na europoslance, kteří hlasovali pro zahájení řízení. Pavel Telička byl tehdy českým premiérem Andrejem Babišem dokonce označen za zrádce, čeští europoslanci se však stali terčem kritiky i ze strany českého prezidenta Miloše Zemana (Lidovky.cz 2018). V následujících případech byli čeští europoslanci také rozdělení, ale již o něco méně než v případě hlasování o Maďarsku. Čeští poslanci v Evropském parlamentu byli také značně nejednotní v případě hlasování o ochraně rozpočtu EU v České republice. Tehdy došlo k poměrně kontroverzní situaci, kdy někteří europoslanci za hnutí ANO hlasovali pro přijetí usnesení, které vyzývá Evropskou komisi k přijetí kroků v případě možného střetu zájmů českého premiéra Andreje Babiše. Tento postoj nebyl pro českého premiéra Andreje Babiše v žádném případě výhodný. Pavel Telička, který také hlasoval pro přijetí usnesení, se nakonec s hnutím ANO rozešel.

Z tohoto jsem vyzoroval, že na evropské úrovni se promítá jiný systém hodnot než na úrovni národních parlamentů. Poslanci Evropského parlamentu bývají častěji socializováni spíše na politiku evropskou. Dle Jemelky (2014) jsou sice europoslanci do parlamentu voleni jako zástupci členských zemí, sdružují se ale v nadnárodních skupinách – frakcích, které nejvíce korespondují s jejich politickým směřením. Toto však v takto velké instituci usnadňuje vyjednávání a pomáhá prosazovat společné zájmy. Nejsilnějším „opozičním uskupením“, které se snaží brzdit směřování Evropské unie k větší integraci, jsou Evropští konzervativci a reformisté (ECR). Faktem je, že Evropský parlament je tělesem, které jinde na světě nemá obdoby. Jedná se o mnohonárodnostní parlament, který je pravidelně každých pět let volen ve stejnou dobu ve všech členských zemích v přímých a všeobecných volbách.

Seznam použité literatury a pramenů

Barbière, Cécile (2019). Europoslanci brání svým krajně pravicovým kolegům v obsazení důležitých postů. *Euractiv*. 8. 7. 2019 (<https://euractiv.cz/section/eurovolby-2019/news/europoslanci-brani-svym-krajne-pravicovym-kolegum-v-obsazeni-dulezitych-postu/>, 12. 6. 2020).

Blížkovský, Petr – Lacina, Lubor – Strejček, Petr (2016). *Učebnice evropské integrace* (Brno: Barrister & Principal).

Bureš, Jan – Charvát, Jakub et al. (2012). *Česká demokracie po roce 1989: Institucionální základy českého politického systému* (Praha: Grada Publishing).

Cabada, Ladislav (2010). *Volby do Evropského parlamentu jako volby druhého řádu: reflexe voleb v nových členských zemích EU ze středovýchodní Evropy* (Praha: Oeconomica).

CEBRE (2019). Parlament schválil rozpočet EU na rok 2020. *CEBRE*. 27. 11. 2019 (<https://cebre.cz/aktuality/dane-finance-podpora-eu/parlament-schvalil-rozpocet-eu-na-rok-2020>, 7. 7. 2020).

Česká justice (2020). Soud EU: Odmítáním uprchlických kvót porušily země své povinnosti. *Česká justice*. 2. 4. 2020 (<https://www.ceska-justice.cz/2020/04/soud-eu-odmitanim-uprchlickych-kvot-porusily-zeme-sve-povinnosti/>, 26. 7. 2020).

Česká televize (2014). Politologové: Unie je nestabilní a český eurokomisař nejistý. *Česká televize*. 26. 5. 2014 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1032513-politologove-unie-je-destabilni-a-cesky-eurokomisar-nejisty>, 29. 5. 2020).

Česká televize (2016). Historické rozhodnutí: Pro brexit hlasovalo 51,9 procenta Britů, proti 48,1. *Česká televize*. 24. 6. 2016 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1826735-historicke-rozhodnuti-pro-brexit-hlasovalo-519-procenta-britu-proti-481>, 3. 7. 2020).

Česká televize (2017). Eurokomisař pro migraci chce tlačit na země, které neplní kvóty. Kritizoval i Česko. *Česká televize*. 8. 5. 2017 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2112896-eurokomisar-pro-migraci-chce-tlacit-na-zeme-ktere-neplni-kvoty-kritizoval-i-cesko>, 4. 7. 2020).

Česká televize (2019). Poslední tři roky jsou promarněnou příležitostí, řekl ČT konzervativní zastánce brexitu Hannan. *Česká televize*. 15. 5. 2019 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2814764-posledni-tri-roky-jsou-promarnenou-prilezitosti-rekl-ct-konzervativni-zastance-brexitu>, 2. 7. 2020).

Česká televize (2020). Europoslanci schválili brexitovou dohodu. Velká Británie v pátek odejde z Unie. *Česká televize*. 29. 1. 2020 (<https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3040183-posledni-razitko-pro-brexit-europoslanci-budou-hlasovat-o-rozluke-dohode>, 3. 7. 2020).

Die Welt (2019). Alle Länder, alle Sieger der Europawahl 2019. *Welt*. 27. 5. 2019 (<https://www.welt.de/politik/ausland/article194198299/Europawahl-2019-Ergebnisse-aller-EU-Laender-die-Sieger-im-Ueberblick.html>, 4. 7. 2020).

Drtinová, Daniela (2016). Mach: Česko by mělo vypadnout z diktátu Bruselu, až nasbíráme podpisy, chci iniciovat referendum. *Aktuálně.cz*. 5. 7. 2016 (<https://video.aktualne.cz/dvtv/mach-cesko-by-melo-vypadnout-z-diktatu-bruselu-az-nasbirame/r~c0a55a6841c111e6bc7c0025900fea04/>, 6. 7. 2020).

Drulák, Petr (1996). Proč vznikají aliance? *Mezinárodní vztahy* 31 (1), s. 85–91.

Duverger, Maurice (1973). *Politické strany* (Paříž: Armand–Colin).

Euractiv (2014). Evropské volby 2014 v ČR. *Euractiv*. 21. 2. 2014 (<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/linksdossier/evropske-volby-2014-v-cr-000102/>, 26. 5. 2020).

Europäische Kommission (2017). Umverteilung: Kommission verklagt die Tschechische Republik, Ungarn und Polen vor dem Gerichtshof der Europäischen Union. *Europa.eu*. 7. 12. 2017 (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/IP_17_5002, 6. 7. 2020).

Euroskop (2018). Rusko. *Euroskop* (<https://www.euroskop.cz/9130/sekce/rusko/>, 22. 6. 2020).

Eurostat (2020). Mezinárodní obchod se zbožím. *Eurostat* (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_trade_in_goods/cs#T.C5.99i_nejv.C4.9Bt.C5.A1.C3.AD_glob.C3.A1ln.C3.AD_akt.C3.A9.C5.99i_v_mezin.C3.A1rodn.C3.ADm_obchod.C4.9B_se_zbo.C5.BE.C3.ADm:_EU.2C_.C4.8C.C3.ADna_a_USA, 2. 7. 2020).

Eurozprávy (2017). Kvůli migrantům mu nadávali do vlastizrádců, Telička přitom o sankcích nikdy nehlasoval. *Eurozprávy*. 31. 7. 2017 (<https://eurozpravy.cz/domaci/politika/196810-kvuli-migrantum-mu-nadavali-do-vlastizradcu-telicka-pritom-o-sankcich-nikdy-nehlasoval/>, 5. 7. 2020).

Eurozprávy (2019). Babiš kritizoval rozpočet EU. Chce z Bruselu víc peněz na silnice. *Eurozprávy*. 26. 8. 2019 (<https://eurozpravy.cz/domaci/doprava/andrej-babis-rozpocet-eu-silnice.d8d6963a/>, 7. 7. 2020).

Evropská komise (2020a). Slovníček – Regionální politika. *Evropská komise* (https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/glossary/p/proportionality, 4. 7. 2020).

Evropská komise (2020b). Slovníček – Regionální politika. *Evropská komise* (https://ec.europa.eu/regional_policy/cs/policy/what/glossary/s/subsidiarity, 4. 7. 2020).

Evropská unie (2018). *Evropa ve 12 lekcích* (Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie).

Evropský parlament (2015a). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 12. 3. 2015 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2015-03-12-RCV_CS.pdf, 25. 6. 2020), s. 10–11.

Evropský parlament (2015b). Zápis. *Evropský parlament*. 12. 3. 2015 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2015-03-12-ITM-008-04_CS.html, 25. 6. 2020).

Evropský parlament (2015c). Výsledky hlasování. *Evropský parlament*. 12. 3. 2015 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2015-03-12-VOT_CS.pdf, 25. 6. 2020), s. 5–6.

Evropský parlament (2015d). Rozpravy - Vražda vedoucího představitele ruské opozice Borise Němcova a stav demokracie v Rusku. *Evropský parlament*. 12. 3. 2015 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2015-03-12-ITM-011-04_CS.html, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2017a). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 14. 3. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2017-03-14-RCV_CS.pdf, 28. 6. 2020), s. 11.

Evropský parlament (2017b). Výsledky hlasování. *Evropský parlament*. 14. 3. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2017-03-14-VOT_CS.pdf, 28. 6. 2020), s. 4.

Evropský parlament (2017c). Rozpravy – Kontrola nabývání a držení zbraní. *Evropský parlament*. 14. 3. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2017-03-14-ITM-007-03_CS.html, 29. 6. 2020).

Evropský parlament (2017d). Nová antidumpingová pravidla na ochranu pracovních míst a průmyslu v EU. *Evropský parlament*. 15. 11. 2017 (<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/press-room/20171110IPR87817/nova-antidumpingova-pravidla-na-ochranu-pracovnich-mist-a-prumyslu-v-eu>, 1. 7. 2020).

Evropský parlament (2017e). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 15. 11. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2017-11-15-RCV_CS.pdf, 1. 7. 2020), s. 7–8.

Evropský parlament (2017f). Výsledky hlasování. *Evropský parlament*. 15. 11. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2017-11-15-VOT_CS.pdf, 1. 7. 2020), s. 4.

Evropský parlament (2017g). Rozpravy – Ochrana před dumpingovým dovozem a dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy EU. *Evropský parlament*. 15. 11. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2017-11-15-ITM-014-01_CS.html, 2. 7. 2020).

Evropský parlament (2017h). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 18. 5. 2017 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2017-05-18-RCV_CS.pdf, 5. 7. 2020), s. 62–63.

Evropský parlament (2018a). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 12. 9. 2018 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2018-09-12-RCV_CS.pdf, 6. 7. 2020), s. 52–53.

Evropský parlament (2018b). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 13. 12. 2018 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-8-2018-12-13-RCV_CS.pdf, 7. 7. 2020), s. 69–70.

Evropský parlament (2018c). Rozpravy – Sřet zájmů a ochrana rozpočtu EU v České republice. *Evropský parlament*. 13. 12. 2018 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2018-12-13-ITM-010-14_CS.html, 7. 7. 2020).

Evropský parlament (2019a). Jednací řád. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02_CS.pdf, 18. 6. 2020), s. 26–27.

Evropský parlament (2019b). V parlamentu funguje sedm politických skupin. *Evropský parlament*. 2. 7. 2019 (<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/priorities/vedeni-ep/20190612STO54311/politicke-skupiny-evropskeho-parlamentu>, 15. 5. 2020).

Evropský parlament (2019c). Osmé volební období 2014–2019. *Evropský parlament*. 25. 7. 2019 (<https://www.europarl.europa.eu/czechrepublic/cs/va%20%20A1i-poslanci/osm%20%20A9-volebn%20%20AD-obdob%20%20AD-2014-2019>, 16. 5. 2020).

Evropský parlament (2019d). Priority politických skupin Parlamentu: Identita a demokracie. *Evropský parlament*. 4. 9. 2019 (<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/eu-affairs/20190712STO56963/priority-politicky-skupin-identita-a-demokracie>, 16. 5. 2020).

Evropský parlament (2019e). Jednací řád. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/RULES-9-2019-07-02_CS.pdf, 18. 6. 2020), s. 35.

Evropský parlament (2019f). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 23. 10. 2019 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-9-2019-10-23-RCV_CS.pdf, 7. 7. 2020), s. 33–34

Evropský parlament (2020a). Evropský parlament: historické souvislosti. *Evropský parlament* (<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/11/evropsky-parlament-historicke-souvislosti>, 10. 7. 2020).

Evropský parlament (2020b). Co jsou to politické skupiny a jak jsou utvářeny? *Evropský parlament* (<https://www.europarl.europa.eu/news/cs/faq/1/co-jsou-to-politicke-skupiny-a-jak-jsou-vytvareny>, 10. 7. 2020).

Evropský parlament (2020c). Jak probíhá plenární zasedání. *Evropský parlament* (<https://www.europarl.europa.eu/about-parliament/cs/organisation-and-rules/how-plenary-works>, 18. 6. 2020).

Evropský parlament (2020d). Norica NICOLAI. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/meps/cs/96825/NORICA_NICOLAI/history/8, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2020e). Antanas GUOGA. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/meps/cs/124763/ANTANAS_GUOGA/history/8, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2020f). Jozo RADOŠ. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/meps/cs/112753/JOZO_RADOS/history/8, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2020g). Guy VERHOFSTADT. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/meps/cs/97058/GUY_VERHOFSTADT/home, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2020h). Marit PAULSEN. *Evropský parlament* (https://www.europarl.europa.eu/meps/cs/4270/MARIT_PAULSEN/history/8, 27. 6. 2020).

Evropský parlament (2020ch). Zápis. Výsledek jmenovitého hlasování – Příloha. *Evropský parlament*. 29. 1. 2020 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/PV-9-2020-01-29-RCV_CS.pdf, 3. 7. 2020), s. 10–11.

Evropský parlament (2020i). Rozpravy - Dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii. *Evropský parlament*. 29. 1. 2020 (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-9-2020-01-30-ITM-008-01_CS.html, 3. 7. 2020).

Fojtíková, Lenka – Lebedzik, Marian (2008). *Společné politiky Evropské unie* (Praha: C. H. Beck).

Gala, Alžběta – Pitrová, Markéta (2008). Regulace procesu prosazování zájmů v EU: lobbying v evropských institucích. *Politologický časopis* 16 (2), s. 103–129.

Gerber, Anke – Ortuno-Ortin, Ignacio (1998). Political compromise and endogenous formation of coalitions. *Social Choice and Welfare* 15 (3), s. 445–454.

Guryčová, Kristýna – Kočí, Petr (2019). Zájem o volby do Evropského parlamentu klesá. Průměr dolů dramaticky táhnou Slováci a Češi. *iROZHLAS.cz*. 4. 2. 2019 (https://www.irozhlas.cz/volby/eurovolby-2019-ucast-zajem-voлицu-evropsky-parlament_1902040600_pek, 29. 5. 2020).

Hospodářské noviny (2018). Evropská komise podala na Česko žalobu kvůli odmítání uprchlických kvót. K soudu žene i Maďarsko a Polsko. *Hospodářské noviny*. 4. 1. 2018 (<https://zahranicni.ihned.cz/c1-66007140-evropska-komise-podala-na-cesko-zalobu-kvuli-odmitani-uprchlickych-kvot-k-soudu-zene-i-madarsko-a-polsko>, 6. 7. 2020).

iDnes.cz (2017). Soud zamítl žalobu Slovenska a Maďarska proti uprchlickým kvótám. *iDnes.cz*. 6. 9. 2017 (https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/soudni-dvur-eu-zaloby-kvoty-zamitnuti-slovensko-madarsko-uprchlici.A170906_094547_zahranicni_ane, 13. 7. 2020).

iDnes.cz (2018). Andrej Babiš je podle právníků EK ve střetu zájmů. Premiér to označil za lež. *iDnes.cz*. 1. 12. 2018 (https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/babis-stret-zajmu-dotace-capi-hnizdo.A181201_075301_domaci_kuce, 7. 7. 2020).

iRozhlas (2018a). Po Varšavě i Budapešť. Europoslanci doporučili zahájit řízení s Maďarskem kvůli ohrožení hodnot. *iRozhlas*. 12. 9. 2018 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/madarsko-evropsky-parlament-clanek-7-poruseni-hodnot-evropske-unie_1809121344_haf, 6. 7. 2020).

iRozhlas (2018b). Viktor Orbán potřetí maďarským premiérem: ve volbách obhájil jasnou parlamentní většinu. *iRozhlas*. 9. 4. 2018 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/viktor-orban-madarsko-parlamentni-volby-fidesz-budapest_1804090644_dp, 6. 7. 2020)

.

iRozhlas (2018c). Evropský parlament ke střetu zájmů Babiše: poslanci drtivou většinou podpořili zastavení dotací Agrofertu. *iRozhlas*. 13. 12. 2018 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/euoparlament-agrofert-dotace-babis_1812131248_dbr, 7. 7. 2020).

Jemelka, Petr (2014). Evropský parlament v kostce. O čem rozhoduje půl miliardy voličů? *Aktuálně.cz*. 22. 5. 2014 (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament-otazky-a-odpovedi/r~b0a1c174db5211e3b89b0025900fea04/>, 8. 7. 2020).

Jiří Payne (2019). O mé účasti a hlasování na jednáních EP. *Jiří Payne*. 25. 3. 2019 (<https://www.jiripayne.cz/o-me-ucasti-a-hlasovanich-na-jednanich-ep/>, 1. 7. 2020).

Kaczyński, Piotr Maciej (2019). Groups are ready, EU Parliament is ready to play. *Euractiv*. 25. 6. 2019 (<https://www.euractiv.com/section/eu-elections-2019/news/groups-are-ready-eu-parliament-is-ready-to-play/>, 16. 5. 2020).

Kačer, Jan – Klekner, Radim (2019). Jak se rozdělí europarlament? Projděte si jednotlivé frakce. *Aktuálně.cz*. 29. 6. 2019 (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/evropsky-parlament/euroskeptici-v-europarlamentu/r~f11e6ac93f411e9ae850cc47ab5f122/>, 16. 5. 2020).

Kasáková, Zuzana – Šlosarčík, Ivo et al. (2013). *Instituce Evropské unie a Lisabonská smlouva* (Praha: Grada Publishing).

Kasáková, Zuzana – Weiss, Tomáš (2016). Ve správnou chvíli na správném místě: Prosazování zájmů České republiky v Evropském parlamentu. *Ústav mezinárodních vztahů Praha* (https://www.dokumenty-iir.cz/DiscussionPapers/Kasakova_Weiss_Ve_spravnuu_chvili_na_spravnem_mi ste.pdf, 11. 7. 2020).

KDU-ČSL (2017). Uvalení sankcí na ČR za nepřijímání migrantů. *KDU-ČSL*. 6. 7. 2017 (<https://www.kdu.cz/aktualne/myty-a-fakta/uvaleni-sankci-na-cr-za-neprijimani-migrantu>, 6. 7. 2020).

Keating, Dave (2017). Jednou online, podruhé za zavřenými dveřmi. V transparentnosti má EU stále mezery. *Euractiv*. 23. 11. 2017 (<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/jednou-online-po-druhe-za-zavrenymi-dvermi-v-transparentnosti-ma-eu-stale-mezery/>, 22. 6. 2020).

Krutílek, Ondřej (2020). Výdaje rozpočtu EU. *Euroskop* (<https://www.euroskop.cz/8879/sekce/vydaje-rozpocet-eu/>, 7. 7. 2020).

Kuznická, Anna (2014). Politoložka Pitrová: Z pasivity voličů bych vinila média, ne politiky. *Euractiv*. 29. 5. 2014 (<https://euractiv.cz/section/evropske-volby/interview/politolozka-pitrova-za-pasivitu-volicu-bych-vinila-media-ne-politiky-011877/>, 24. 7. 2020).

Laboutková, Šárka – Žák, Milan (2010). Lobbování v Evropské unii a v České republice. *Politická ekonomie* 58 (5), s. 579–594.

Lidovky.cz (2018). Babiš označil Teličku za zrádce kvůli hlasování o Maďarsku. České europoslance kritizoval i Zeman. *Lidovky.cz*. 13. 9. 2018 (https://www.lidovky.cz/domov/predseda-snemovny-vondracek-se-distancoval-od-hlasovani-zastupcu-ano-o-madarskych-sankcich.A180913_125247_in_domov_ele, 6. 7. 2020).

Luděk Niedermayer (2017). Návrh směrnice regulující držení zbraní. *Luděk Niedermayer*. 14. 3. 2017 (<https://www.niedermayer.cz/z-medii/articles/navrh-smernice-regulujici-drzeni-zbrani>, 29. 6. 2020).

Mach, Petr (2017). Kteří čeští poslanci v EP hlasovali pro uvalení sankcí na ČR. *iDnes.cz*. 23. 5. 2017 (<https://machpetrmach.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=605697>, 5. 7. 2020).

Milenkovičová, Ivana (2020). Pět let od vraždy Borise Němcova. U jeho památníku v Moskvě lidé drží nepřetržitou hlídku. *iROZHLAS.cz*. 27. 2. 2020 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/boris-nemcov-pomnik-moskva_2002271042_jak, 23. 6. 2020).

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2020). Spolupráce v rámci skupiny zemí V4. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* ([https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/spoluprace-v-ramci-skupiny-zemi-v4-\(1\)](https://www.mmr.cz/cs/evropska-unie/spoluprace-v-ramci-eu-a-mezinarodni-spoluprace/spoluprace-v-ramci-skupiny-zemi-v4-(1)), 13. 7. 2020).

Ministerstvo průmyslu a obchodu (2019). Brexit – přehled aktualit. *Ministerstvo průmyslu a obchodu*. 18. 10. 2019 (<https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/o-brexitu/brexit---prehled-aktualit--243613/>, 3. 7. 2020).

Noury, Abdul G. et al. (2002). More Power to the European Parliament? *Economic Policy* 17 (35), s. 281–319.

Pavel Telička (2018). Evropský parlament přijal usnesení o střetu zájmů Andreje Babiše. Výsledek není překvapivý, premiér s vysokou pravděpodobností ve střetu zájmů je, vyjádřil se Telička. *Pavel Telička*. 13. 12. 2018 (<https://www.telicka.eu/cs/articles/detail/1100>, 7. 7. 2020).

Plevák, Ondřej (2020). Liberální frakce je rozdělenější než kdy dříve. ANO má podle hlasování blíže k lidovcům. *Euractiv*. 20. 2. 2020 (<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/liberalni-frakce-je-rozdelenejsi-nez-kdy-drive-ano-ma-podle-hlasovani-blize-k-lidovcum/>, 12. 6. 2020).

Polčák, Stanislav (2020). *Citace emailu* [elektronická pošta]. Message to: martas96@students.zcu.cz. 25. května 2020 22:09 [cit. 2020–06–12]. Osobní komunikace.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky (2020). JUDr. Stanislav Polčák. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* (<https://www.psp.cz/sqw/detail.sqw?id=5956&o=6>, 29. 6. 2020).

Rada Evropské unie (2020). Řádný legislativní postup. *Rada Evropské unie* (<https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/decision-making/ordinary-legislative-procedure/first-reading/>, 22. 6. 2020).

Reitzes, James D. (1993). Antidumping Policy. *International Economic Review* 34 (4), s. 745–763.

Roklen24 (2017). Chcete si pořídit zbraň? V EU to bude trochu složitější. *Roklen24*. 15. 3. 2017 (<https://roklen24.cz/a/iKz2e/chcete-si-poridit-zbran-v-eu-to-bude-trochu-slozitejsi>, 28. 6. 2020).

Říchová, Blanka (2006). *Přehled moderních politologických teorií* (Praha: Portál).

Sedláček, Štěpán (2018). Není to trest, hájila před hlasováním poslankyně ANO Charanzová sankční řízení s Maďarskem. *iROZHLAS*. 14. 9. 2018 (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/andrej-babis-dita-charanzova-eu-brusel-madarsko-hlasovani_1809141736_kno, 15. 5. 2020).

Severské listy (2020). Grónsko. *Severské listy* (<https://www.severskelisty.cz/cesty/cest0051.php>, 3. 7. 2020).

Šanderová, Jadwiga (2005). *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách* (Praha: Sociologické nakladatelství).

Telička, Pavel (2020). *Citace emailu* [elektronická pošta]. Message to: martas96@students.zcu.cz. 13. dubna 2020 12:26 [cit. 2020-06-12]. Osobní komunikace.

Truchlá, Helena (2019). Rudá zeď padla, Británie je Borisova. Johnson dotáhne brexit a začne měnit zemi. *Aktuálně.cz*. 13. 12. 2019 (<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/borisova-britanie-johnson-si-zajistil-absolutni-vetsinu-a-mu/r~151661021d7211ea8776ac1f6b220ee8/>, 3. 7. 2020).

Twitter (2017a). [Překvapení se bohužel nekonalo...] In: *Twitter* [online]. 14 March 2017 [cit. 2020-06-29]. Dostupné z: <https://twitter.com/charanzova/status/841615072451579905>; Osobní profil uživatele Dita Charanzová.

Twitter (2017b). [Nevěřím, že mezi oprávněnými žadateli...] In: *Twitter* [online]. 6 June 2017 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://twitter.com/LudekNie/status/872031005930029056>; Osobní profil uživatele Luděk Niedermayer.

Twitter (2018a). [Dnešní hlasování, kterým EP vyvinul tlak...] In: *Twitter* [online]. 12 September 2018 [cit. 2020-07-06]. Dostupné z: <https://twitter.com/LudekNie/status/1039865504188588032>; Osobní profil uživatele Luděk Niedermayer.

Twitter (2018b). [Aby to bylo jasné: ...] In: *Twitter* [online]. 13 December 2018 [cit. 2020-07-07]. Dostupné z: https://twitter.com/ZahradilJan/status/1073191011608858624?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1073191011608858624&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.irozhlas.cz%2Fzpravy-svet%2Feuroparlament-agrofert-dotace-babis_1812131248_dbr; Osobní profil uživatele Jan Zahradil.

Twitter (2020). [Po 47 letech Big Ben odpočítává...] In: *Twitter* [online]. 29 January 2020 [cit. 2020-07-03]. Dostupné z: <https://twitter.com/charanzova/status/1222575134273306626>; Osobní profil uživatele Dita Charanzová.

Týden.cz (2018). Euroskeptici kritizují výsledek hlasování o řízení proti Maďarsku. *Týden.cz*. 12. 9. 2018 (https://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/evropa/euroskeptici-kritizuji-vysledek-hlasovani-o-rizeni-proti-madarsku_495734.html, 6. 7. 2020).

Úřad vlády České republiky (2019). Evropský parlament a Evropská komise po volbách v roce 2019. *Euroskop.cz*. 9. 12. 2019 (https://www.euroskop.cz/gallery/108/32444-pruvodce-volbami-do-evropskeho-parlamentu-2019_v2_na_web.pdf, 16. 5. 2020), s. 19.

Volby.cz (2014). Volby do Evropského parlamentu konané na území České republiky ve dnech 23.05. – 24.05.2014. *Volby.cz* (<https://volby.cz/pls/ep2014/ep11?xjazyk=CZ>, 29. 5. 2020).

Vymětal, Petr (2010a). Co je lobbying? Vymezení, tradice, diskurz a praktiky lobbyingu. In: Müller, Karel ed., *Lobbing v moderních demokraciích* (Praha: Grada Publishing), s. 17–52.

Vymětal, Petr (2010b). Jak a proč lobbying regulovat? In: Müller, Karel ed., *Lobbing v moderních demokraciích* (Praha: Grada Publishing), s. 53–86.

Whistleblowing International Network (2020). Transparency International Europe. *Whistleblowing International Network* (<https://whistleblowingnetwork.org/Membership/Our-Associates/Associates/Transparency-International-Europe-TI-Europe>, 22. 6. 2020).

Xabier Benito Ziluaga (2020). Inicio. *Xabier Benito Ziluaga* (<https://xabierbenitoziluaga.info/>, 2. 7. 2020).

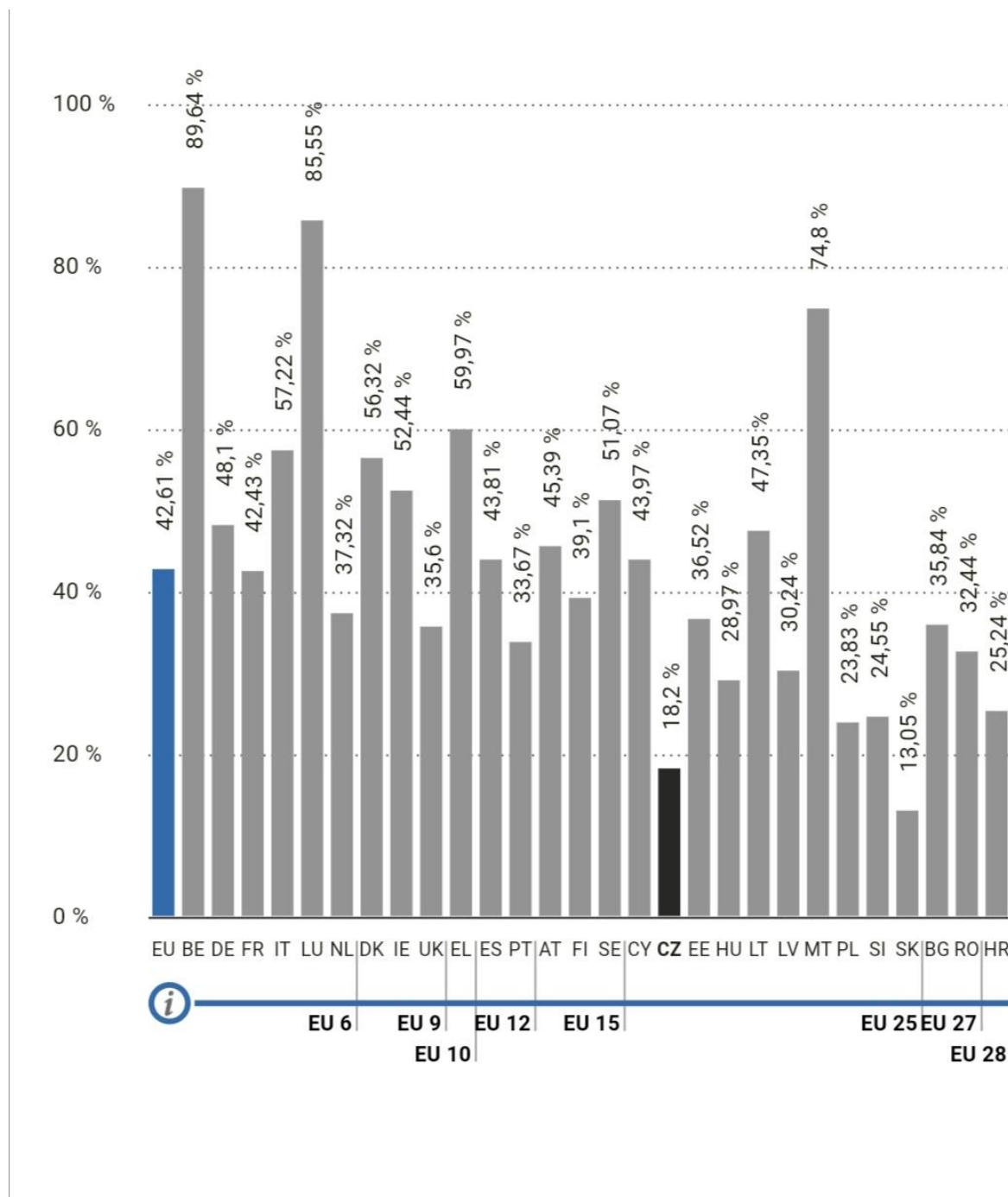
Zachová, Aneta (2017). Česko musí přijmout přes dva tisíce uprchlíků, jinak mu hrozí žaloba. *Euractiv*. 18. 5. 2017 (<https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/cesko-musi-prijmout-pres-dva-tisice-uprchliku-jinak-mu-hrozi-zaloba/>, 5. 7. 2020).

Resumé

In this bachelor thesis, I dealt with Czech MEPs in voting coalitions in the European Parliament. I defined the terms *alliance* and *coalition* because these concepts are main for my work. I then listed all groups in the European Parliament. There are currently seven groups that include more than a hundred individual political parties and movements. A total of 705 MEPs vote in the European Parliament; the Czech Republic has 21 MEPs in the European Parliament. Elections to the European Parliament take place regularly every five years. Then I analyzed individual votes in the European Parliament and focused on creating voting coalitions in the European Parliament. Among other things, I analyzed the comments of individual MEPs. Finally, I compared individual votes between themselves. In the last part of this thesis, I dealt with cases of undisciplined votes. These are cases when Czech MEPs voted differently than their colleagues in the Czech Parliament wished. These cases are often perceived very controversially from the perspective of Czech society. The truth is that MEPs are more socialized towards European policy.

Přílohy

Příloha č. 1 – volební účast v jednotlivých členských zemích

Zdroj: Guryčová – Kočí 2019

Příloha č. 2 – tabulka

Výsledek hlasování - kontrola nabývání a držení zbraní (návrh na zamítnutí návrhu Komise)

PRO	123
PROTI	562
ZDRŽELI SE	14

Zdroj: Evropský parlament 2017b: 4

Příloha č. 3 – tabulka

Výsledek hlasování - ochrana před dumpingovým dovozem a dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy EU

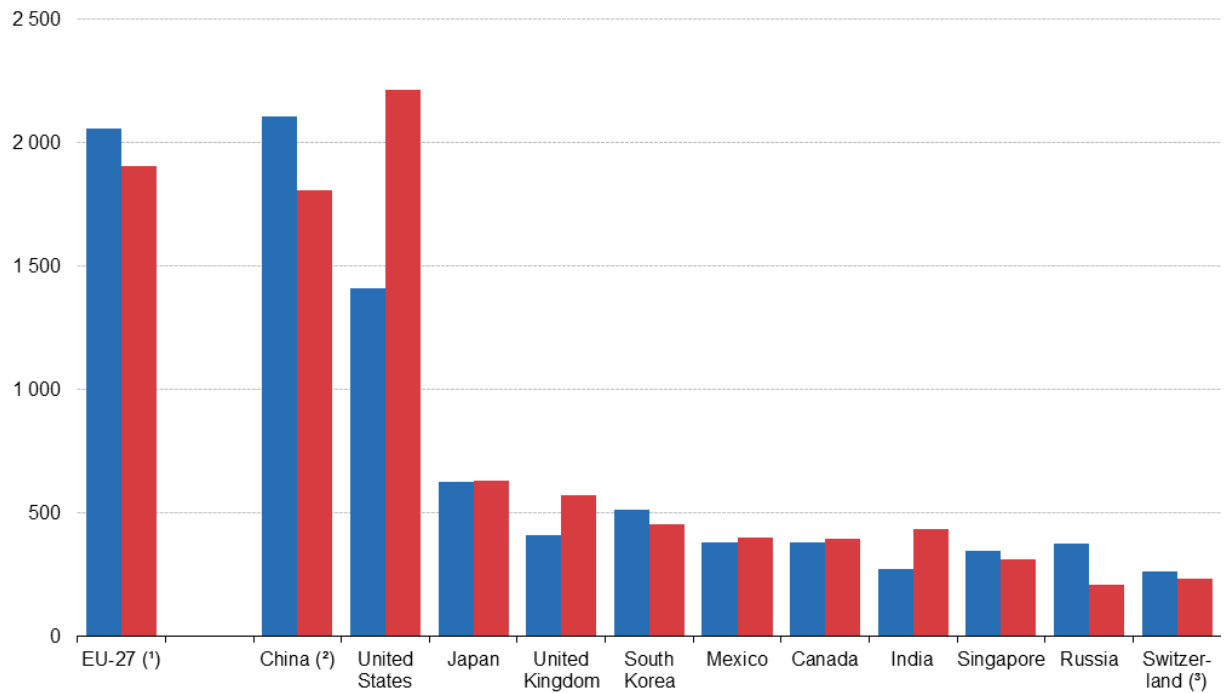
PRO	554
PROTI	48
ZDRŽELI SE	80

Zdroj: Evropský parlament 2017f: 4

Příloha č. 4 – graf – nejvýznamnější obchodní partneři EU

Main players for international trade in goods, 2018

(billion EUR)

Note: ranked on the sum of exports and imports.

(*) External trade flows with extra EU-27.

(²) Excluding Hong Kong.

(³) Including Liechtenstein.

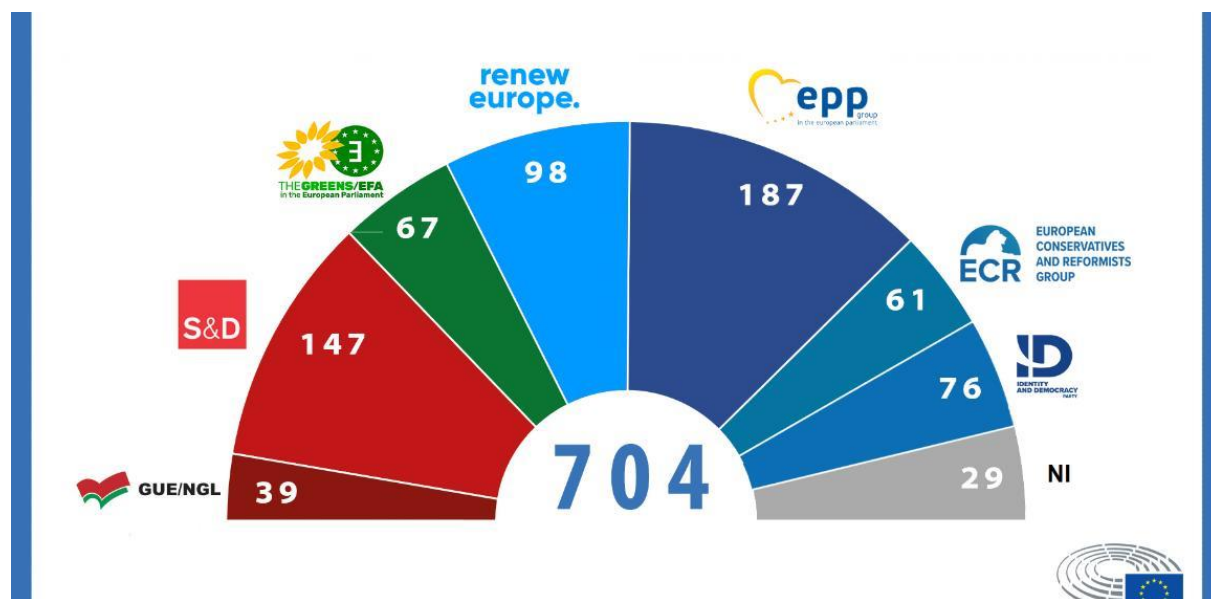
Source: Eurostat (online data code: ext_lt_introle) and UNCTAD

■ Exports ■ Imports

eurostat

Zdroj: Eurostat 2020

Příloha č. 5 – graf – rozdělení křesel po brexitu

Zdroj: Evropský parlament 2019b